

NR 97 – MAJ 2017

AGRICOLA

PISMO SGGW

ISSN 1640-4734

Akademicka uroczystość

2 marca br. w Auli Kryształowej odbyła się uroczystość wręczenia odznaczeń państwowych i resortowych oraz Odznaki Honorowej „Za Zasługi dla SGGW”, wręczenia dyplomów doktorom habilitowanym i promocji doktorów. W wypełnionej po brzegi auli obecni byli członkowie rodzin i współpracownicy odznaczonych osób oraz doktorów habilitowanych i nowo promowanych doktorów.

Przemówienie JM Rektora prof. dr. hab. Wiesława Bielawskiego

Szanowni Państwo!

Dzisiejsza uroczystość to niezmiernie ważne wydarzenie w życiu naszej Uczelni. Za chwilę do społeczności pracowników naukowych Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego dołączy 27 doktorów habilitowanych i 64 doktorów. Składając ślubowanie i odbierając dyplomy, stajecie się Państwo szczególną grupą pracowników naukowych, od których zależeć będzie w przyszłości kształt polskiej nauki i kierunek dalszego rozwoju. Serdecznie gratulujemy Państwu sukcesu, cieszymy się, że rośnie liczba osób, dla których nauka jest pasją, wyzwaniem i celem życia zawodowego.

Dzisiejsza ceremonia to także wyjątkowe wydarzenie dla tych osób, które wyróżniły się w swojej pracy na rzecz SGGW w sposób szczególny. Te wykazujące się ponadprzeciętną aktywnością osoby otrzymają dzisiaj odznaczenia państwowe, resortowe i uczelniane.

Szanowni Państwo!

Szkoły wyższe skupiają ludzi spragnionych wiedzy i intelektualnej przestrzeni. Podejmowana w uczelni praca naukowa nie jest jedynie zawodem czy sposobem zarabiania pieniędzy – to jest przede wszystkim misja.

Bycie naukowcem to pewna ciągłość twórczych działań, to odkrywanie tajemnic świata. Naukowcy podejmują wysiłek

i ryzyko, które równoważy wielką intelektualną satysfakcją, bowiem *Mądrość przygotowała wielką ucztę dla swoich podopiecznych.*

Polski filozof Kazimierz Twardowski powiedział: *Zadaniem uniwersytetu jest zdobywanie prawd i prawdopodobieństw naukowych oraz krzewienie umiejętności ich dochodzenia. Z tych wysiłków wyrasta gmach wiedzy, wiedzy obiektywnej (...). Służący temu celowi uniwersytet promienieje dostojnością, spływającym na niego z olbrzymiej doniosłości funkcji, którą pełni.*

Szanowni Państwo!

Wszystkie te znaczące słowa są bardzo bliskie i bardzo ważne dla władz rektorskich obecnej kadencji. Senat Akademicki Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego działa w kierunku stworzenia młodym pracownikom nauki jak najbardziej sprzyjających warunków do pracy i rozwoju. W tym celu poszerzamy ofertę studiów doktoranckich, zatrudniamy na Uczelni najzdolniejszych absolwentów i oferujemy motywacyjny system wynagradzania pracowników. Ułatwiamy podnoszenie kwalifikacji, zwiększając możliwość prowadzenia badań naukowych w ośrodkach współpracujących w kraju i za granicą. Nieustannie dążymy do podnoszenia poziomu badań naukowych. Osiągnięciu tego celu sprzyja

tworzenie interdyscyplinarnych zespołów i poprawa infrastruktury naukowo-badawczej.

Konieczność zmian w systemie szkolnictwa wyższego dostrzegł również resort nauki, który prowadzi prace nad nową ustawą „Prawo o szkolnictwie wyższym”, zwaną Ustawą 2.0. W wyniku ogólnopolskiego konkursu wybrano trzy najlepsze zespoły: z Uniwersytetu Humanistycznospołecznego Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej, Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Instytutu Allerhanda, które przygotowały propozycje założeń do ustawy regulującej system szkolnictwa wyższego. Propozycje te są wypadkową szeroko prowadzonych konsultacji ze środowiskiem akademickim, samorządowym i biznesowym. Założenia w nich zawarte postępują Ministerstwu Nauki i Szkolnictwa Wyższego do wypracowania w formie ustawy optymalnego rozwiązania dla świata nauki i biznesu.

Ustawa będzie kołem napędowym dla polskich innowacji i rozwoju, które pozwoli osiągnąć polskiej gospodarce zupełnie nowy poziom. W jego osiągnięciu pomocne będą również nowe regulacje dotyczące doktoratów wdrożeniowych. Obecnie w Sejmie trwają prace nad tą koncepcją. Zgodnie z propozycją Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, doktoraty będą prowadzone w systemie dualnym. Jednostka naukowa z przedsiębiorstwem będzie ustalać harmonogram badań, ukierunkowany na rozwiązanie konkretnego problemu wskazanego przez pracodawcę. Doktorant będzie pracował pod kierunkiem samodzielnego pracownika naukowego oraz opiekuna wyznaczanego przez przedsiębiorstwo. Nowy model współpracy pozwoli ożywić współpracę między środowiskami naukowym i społeczno-gospodarczym oraz zwiększy przepływ wiedzy.

Ożywieniu gospodarki już sprzyja tzw. Mała ustawa o innowacyjności – spójny system rozwiązań premiujących i zachęcających do podejmowania działalności innowacyjnej. Przede wszystkim poprzez ulgi podatkowe, ustabilizowanie finansowania komercjalizacji wyników badań naukowych czy też ułatwienia proceduralne. Najważniejsze regulacje to m.in. zniesienie na stałe opodatkowania podatkiem dochodowym od własności intelektualnej wnoszonej do spółki, wydłużenie z 3 do 6 lat możliwości odliczenia kosztów na działalność

B+R czy ustabilizowanie finansowania działań związanych z komercjalizacją wyników badań naukowych i prac rozwojowych. W trakcie konsultacji społecznych ze środowiskiem naukowców, przedsiębiorców, inwestorów i administracji publicznej jest również tzw. Duża ustawa o innowacyjności. Na jej podstawie powstanie ustawa, której celem jest stworzenie przyjaznego środowiska dla rozwoju polskich innowacji. Jej zakres tematyczny nie jest jeszcze ostatecznie zamknięty, ale wśród najczęściej pojawiających się postulatów znajdują się propozycje promowania pracowników naukowych zajmujących się komercjalizacją.

Środowisko akademickie od lat apeluje o zwiększenie środków przekazywanych na naukę z budżetu państwa. Polska nauka posiada bowiem ogromny potencjał, który wymaga doinwestowania. Czas zadbać o zdolnych, młodych naukowców. Stworzyć im satysfakcjonujące warunki do pracy i wykorzystać ich talent i umiejętności, by stale podnosić naszą konkurencyjność na arenie międzynarodowej.

Lepsza sytuacja nauki to również szansa na modernizację i przyspieszony rozwój kraju. Jako jej beneficjenci mamy nadzieję, że podjęte działania szybko przyniosą oczekiwane efekty i przelożą się na wzrost pozycji polskiej nauki.

Drodzy Doktorzy!

Za chwilę złożycie ślubowanie. Uzyskaną dziś godność doktora poświadczycie, przyrzekając uroczystie, że zdobytą wiedzę będziecie służyć: *prawdzie na zwycięstwo, ludzkości na pożytek, ojczyźnie na chwałę*.

Pamiętajcie o tych słowach i w swojej pracy korzystajcie z możliwości, które otwiera przed Wami stopień doktora. Nie ustawajcie w pracy nad sobą, poszerzajcie horyzonty, stawiajcie ważne pytania i uzyskujcie odpowiedzi, które w przyszłości przyniosą korzyści całej ludzkości. Nauka potrzebuje bowiem ludzi młodych, świątliwych, otwartych na nowe idee i stosujących najnowsze rozwiązania metodologiczne. Niech Wasze świeże i nowatorskie spojrzenie na problematykę badawczą przekłada się na wysoką jakość badań i ożywi naszą naukę.

Życząc Państwu, by dzisiejsza uroczystość była pierwszym krokiem na ścieżce do udanej kariery zawodowej.

Szanowni Doktorzy Habilitowani!

Serdecznie gratuluję uzyskania kolejnego stopnia naukowego. Dołączacie Państwo do grona samodzielnych pracowników nauki. Macie prawo do niezależnego kierowania własnym życiem naukowym. Jednocześnie nabywacie praw do kierowania rozwojem innych osób, gdyż od dziś możecie pełnić rolę promotorów. Bieriecie więc w swoje ręce przyszłość młodych pokoleń. To duża odpowiedzialność! Wspomagajcie ich starania, uczcie naukowej rzetelności. I pamiętajcie, że:

*Być pracownikiem naukowym zobowiązuje!
Zobowiązuje przede wszystkim do szczególnej troski
o rozwój własnego człowieczeństwa.*

W swojej pracy nie traćcie z oczu potrzeb młodego pokolenia, szanując jednocześnie tradycję i hołdując akademickim wartościom, takim jak dążenie do odkrywania tego, co nieodkryte, umiłowanie prawdy, honor, tolerancja oraz poszanowanie drugiego człowieka.

Życzę Państwu, by praca była źródłem satysfakcji. Byście w swoich naukowych dociekaniach nie tracili zapału i determinacji. I zawsze krytycznie odnosili się do własnych osiągnięć. Nie spoczywajcie na laurach, nic tak bowiem nie ogranicza badacza, jak samozadowolenie.

Drodzy Państwo!

Do Waszego sukcesu przyczynili się również bliscy, którzy Was wspierali, służąc pomocą i rozumiejąc rozterki. W Państwa imieniu rodzinom i bliskim za okazywaną cierpliwość i „tolerowanie” naukowca w domu serdecznie dziękuję.

Szanowni Państwo!

W dniu dzisiejszym reprezentanci naszej społeczności odbiorą Złoty i Srebrny Krzyże Zasługi oraz Medale za Długoletnią Służbę. Wręczone zostaną także Medale Komisji Edukacji Narodowej oraz Odznaki Honorowe „Zasłużony dla Rolnictwa” i „Za Zasługi dla SGGW”. Niezmiernie cieszy fakt, że wśród wyróżnionych są nie tylko pracownicy Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. Odznakę Honorową „Za Zasługi dla SGGW” odbiorą dziś również przyjaciele

naszej Uczelni – osoby, które czynnie z nami współpracując, przyczyniają się do wzmocnienia jej pozycji zarówno w kraju, jak i za granicą.

Wszystkim odznaczonym serdecznie za tę pracę i zaangażowanie dziękuję. Nasza Uczelnia ma ogromne szczęście. Jej kadra bowiem to grupa oddanych pracowników, którzy mocno się ze swoją *Alma Mater* identyfikują. To dzięki Państwa postawie SGGW jest prężnie rozwijającym się uniwersytetem przyrodniczym o uznanym prestiżu. A dzisiejsza uroczystość to dowód uznania dla Państwa dotychczasowych dokonań.

Szanowni Państwo!

Laureat literackiej Nagrody Nobla z 1988 roku powiedział:
*To, czy człowiek jest inteligentny,
poznaje się po jego odpowiedziach.
To, czy jest mądry, po pytaniach.*

Życzę nam wszystkim, by nasza praca obfitowała w prześlane i trafne pytania. By uzyskane odpowiedzi łatwo nas nie satysfakcjonowały, lecz zmuszały do jeszcze głębszego zastanowienia nad otaczającym światem. A ten naukowy niedosyt niech nas stale napędza do poszukiwania prawd i odkrywania teorii determinujących wszechstronny rozwój i postępy.

Bohaterom dzisiejszej uroczystości serdecznie gratuluję dotychczasowych osiągnięć i życzę wytrwałości w pracy na rzecz polskiej nauki, realizacji wszelkich zamierzeń i planów oraz pomyślności w życiu zawodowym i osobistym.

Odznaczenia państwowe i resortowe

Złoty Krzyż Zasługi

Anna BRZOZOWSKA

Srebrny Krzyż Zasługi

Grażyna GARBACZEWSKA
Krzysztof KRAJEWSKI
Tomasz NUREK
Arkadiusz ORŁOWSKI
Dorota WITROWA-RAJCHERT
Anna ŻUCHOWSKA

Medal Złoty za Długoletnią Służbę

Grażyna GRYMASZEWSKA
Antoni KOSMALA
Tadeusz KOŚLA
Ewa KUŹNICKA
Teresa ŁYŚ
Ewa MIRZWA-MRÓZ
Elżbieta MYJAK-SOKOŁOWSKA
Bożena PARCZEWSKA-PLESNAR
Tomasz PLEWICKI

Zbigniew PRZYBECKI
Jadwiga RADZANOWSKA
Maria REMBIAŁKOWSKA
Ewa SKRZETUSKA
Mieczysław ŚMIECH
Stefan TARASIUK
Wojciech WAKULIŃSKI
Bogdan ZAMOJSKI

Medal Srebrny za Długoletnią Służbę

Krzysztof DASIEWICZ
Katarzyna DOBROSZ-TEPEREK
Danuta DZIERŻANOWSKA-GÓRYŃ
Marcin FILIPECKI
Monika GĘBSKA
Renata GIEDYCH
Elżbieta GÓRSKA-HORCZYCZAK
Anna GRONTKOWSKA
Joanna GRUSZCZYŃSKA
Monika HOFFMANN
Paweł HOSER
Andrzej JODŁOWSKI
Mohamed KALAJI
Anna KLEPACKA
Krzysztof KOSTYRA
Monika LATKOWSKA
Piotr LATOCHA
Mariusz LEWANDOWSKI
Andrzej ŁOZICKI

Adam MACIAK
Teresa MAJDECKA
Agata MARZEC
Agnieszka NAROJEK
Tomasz NOWAKOWSKI
Emilia PAPRZYCKA
Wojciech PŁADER
Gabriela RUTKOWSKA
Ewa SKUTNIK
Małgorzata SOBCZYK
Ewa SZARA
Michał SZYMAŃSKI
Monika ŚWIĄTKOWSKA
Taida TARABUŁA
Agnieszka TYBURCY
Piotr WICHOWSKI
Elżbieta WIERZBICKA
Jacek ZAJĄCZKOWSKI

Medal Brązowy za Długoletnią Służbę

Bogusław ANDRES
Andrzej ANTCZAK
Marek BALCERAK
Hanna BOLIBOK-BRĄGOSZEWSKA
Katarzyna BORATYŃSKA
Agnieszka BORUTA
Mariola CHRZANOWSKA
Izabela DYMITRYSZYN
Tadeusz FILIPIAK
Magdalena GARNCARZ
Beata GAWRYSZEWSKA
Anna GESZPRYCH
Mariusz HAMULCZUK
Małgorzata HERUDZIŃSKA
Anna JASIULEWICZ
Ewa KAZNOWSKA
Anna KLATKA
Małgorzata KOSICKA-GĘBSKA

Małgorzata KUNOWSKA-SŁÓSZARZ
Mariusz MACIEJCZAK
Janusz MAJEWSKI
Agata MALAK-RAWLIKOWSKA
Edyta MALINOWSKA
Małgorzata MALINOWSKA
Ilona MAŁUSZYŃSKA
Anna MILEWSKA
Zuzanna NOWAK
Magdalena PAWEŁKOWICZ
Jarosław PRZYBYŁ
Andrzej RADOMSKI
Jacek SKUDLARSKI
Mariusz SOBOLEWSKI
Adam STRUŻYK
Adam WAŚ
Artur WILIŃSKI
Tomasz ŻELAZIŃSKI

Medal Komisji Edukacji Narodowej

- Piotr BEER
- Piotr BORYSIUK
- Jacek BUJKO
- Alicja CEGLIŃSKA
- Józef CHOJNICKI
- Danuta CZĘPIŃSKA-KAMIŃSKA
- Ewa DOBROWOLSKA
- Tomasz FALKOWSKI
- Zdzisław GAJEWSKI
- Marek GAWORSKI
- Mikołaj GRALAK
- Ewa JADCZUK-TOBJASZ
- Maciej JANOWICZ
- Jarosław KABA
- Jadwiga KOŚCIANEK-KUKACKA
- Marta MITEK
- Danuta NICEWICZ
- Arkadiusz ORZECZOWSKI
- Elżbieta PEZOWICZ
- Barbara POST
- Kazimierz TOMALA
- Monika WĄGROWSKA
- Zdzisław WYSZYŃSKI

Odznaka Honorowa „Zasłużony dla Rolnictwa”

Krzysztof ANUSZ
Monika MICHALCZUK

Odznaka Honorowa „Za Zasługi dla SGGW”

Dariusz BŁASZCZYK
Elżbieta BIERNACKA (po raz drugi)
Zbigniew BINDERMAN
Lesław BRUNARSKI (po raz drugi)
Leszek DANECKI
Krzysztof DASIEWICZ
Sławomir KRZOSEK
Wiesław LEGUTKO

Edward MAJEWSKI
Wanda OLECH-PIASECKA
Stanisław STĘPKA
Michał ŚWITŁYK
Jędrzej TRAJER
Wiesław WALKIEWICZ
Marta WIDZ
Przemysław WOLSKI

Doktorzy habilitowani

WYDZIAŁ ROLNICTWA I BIOLOGII

Urszula Marzena JANKIEWICZ
Stanisław Marek SAMBORSKI

WYDZIAŁ MEDYCYNY WETERYNARYJNEJ

Wojciech Marek ZYGNER

WYDZIAŁ LEŚNY

Joanna JURA-MORAWIEC
Hubert LACHOWICZ

WYDZIAŁ BUDOWNICTWA I INŻYNIERII ŚRODOWISKA

Tomasz Ksawery GNATOWSKI
Andrzej JAGUŚ
Anna Małgorzata KIEPAS-KOKOT
Grzegorz Michał MAJEWSKI
Paweł Maciej OGLEŃCKI

WYDZIAŁ NAUK EKONOMICZNYCH

Agnieszka Sylwia BRELIK
Piotr Lucjan GRADZIUK
Dorota Ewa KOMOROWSKA
Joanna KOSMACZEWSKA
Roman Maria LUSAWA
Aldona Łucja MRÓWCZYŃSKA-KAMIŃSKA
Piotr SULEWSKI
Dariusz ZAJĄC

WYDZIAŁ NAUK O ŻYWNOSCI

Ewa Barbara GONDEK
Agata Magdalena GÓRSKA
Stanisław Grzegorz KALISZ
Anna Małgorzata MISIEWICZ
Marek Łukasz ROSZKO
Rafał Lech WOŁOSIAK

WYDZIAŁ NAUK O ŻYWIENIU CZŁOWIEKA I KONSUMPCJI

Magdalena GÓRNICKA
Dominika Elżbieta GUZEK
Danuta Emilia JAWORSKA

Nowo promowani doktorzy

WYDZIAŁ ROLNICTWA I BIOLOGII

Magdalena BEDERSKA-BŁASZCZYK
Joanna Elżbieta BURKACKA-JURGIEL
Edmund Stanisław KOZIEŁ
Kinga Agnieszka NORAS
Justyna WRZOSEK-JAKUBOWSKA

WYDZIAŁ MEDYCYNY WETERYNARYJNEJ

Iwona Katarzyna BADUREK
Anna Urszula CIECIERSKA
Artur Wiesław DOBRZYŃSKI
Anna Maria GAJDA
Mateusz Ignacy HECOLD

Joanna Milena MUCHA
Ewa Elżbieta OSIŃSKA
Agnieszka WRZESIŃSKA

Małgorzata Magdalena MAŚKO
Magdalena Maria MATUSIEWICZ
Anna MORALES VILLAVICENCIO
Natalia MROCZEK-SOSNOWSKA
Aleksandra TADEUSIAK
Agnieszka Maria WNUK-GNICH

WYDZIAŁ LEŚNY

Anna DEMBEK
Tadeusz ISKRA
Agata Ewa KONECKA
Jakub KOŚMIDER
Mariusz Marek MILEWSKI
Sławomir Robert OKOŃ
Adam Mieczysław OLSZEWSKI
Stefan Alfons PANKA

WYDZIAŁ OGRODNICTWA, BIOTECHNOLOGII I ARCHITEKTURY KRAJOBRAZU

Maria BEREDA
Alicja Maria CHORAŻY
Andrzej Jerzy DŁUGOŃSKI
Anna Janina DWORAK
Magdalena Agnieszka JĘDRASZKO-MACUKOW
Paweł PETELEWICZ
Michał Wojciech SKROBOT
Edyta Zyta WINIARSKA-LISIECKA
Kohei YAGI

WYDZIAŁ BUDOWNICTWA I INŻYNIERII ŚRODOWISKA

Grzegorz WRZESIŃSKI

WYDZIAŁ TECHNOLOGII DREWNA

Paulina WRONISZEWSKA

WYDZIAŁ NAUK O ZWIERZĘTACH

Krzysztof DAMAZIAK
Anna Dominika GRZESZCZAK-PYTLAK

WYDZIAŁ NAUK EKONOMICZNYCH

Michał Andrzej BOROWY
Małgorzata Agata KROTOWSKA
Nina Katarzyna MIKOŁAJCZYK-GRZELAK
Piotr Grzegorz PIETRZAK
Aleksandra SOCHA
Michał Witold WIELECHOWSKI
Olga ZAJKOWSKA
Danuta Maria ŻYLAK

WYDZIAŁ NAUK O ŻYWNOŚCI

Ewelina BASIAK
Andrzej Grzegorz CENDROWSKI
Jan Grzegorz CENKIER
Hanna Agata CIEMNIEWSKA-ŻYTKIEWICZ
Magdalena DADAN
Aleksandra Marzena JEDLIŃSKA
Artur Damian WIKTOR
Joanna ŻYLIŃSKA

WYDZIAŁ NAUK O ŻYWIENIU CZŁOWIEKA I KONSUMPCJI

Małgorzata Maria BIAŁEK
Justyna BYLINOWSKA
Marta FILIPEK
Justyna MALINOWSKA
Jakub MIKICIUK
Monika Anna PIWIŃSKA
Agnieszka Aleksandra SULICH
Iwona TWAROGOWSKA-WIELESIK

Pracownicy SGGW pomagają w Tanzanii

Podobnie jak w 2015 roku, również w roku ubiegłym pracownicy SGGW, w ramach działań Fundacji Nauka dla Rozwoju (FNdR), podjęli się realizacji kolejnego projektu rozwojowego na rzecz sieci szkół rolniczych Livestock Training Agency (LITA) w Tanzanii. Bezpośrednią zachętą do kontynuowania działań było osiągnięcie celów założonych w poprzednim projekcie – 58/PPR2015/NGO. Zgodnie z jego założeniami, w nowych laboratoriach przeprowadzono szkolenia z zakresu diagnostyki parazytologicznej dla 33 nauczycieli oraz 420 studentów.

Ukoronowaniem działań było uroczyste otwarcie laboratorium w LITA Temeke w Dar-es-Salaam, które odbyło się 2 grudnia 2015 roku. Gospodarzem imprezy był stały sekretarz w Ministerstwie Rozwoju Hodowli i Rybołówstwa Tanzanii dr Yohana Budeba. Wśród zaproszonych gości byli sekretarz Ambasady RP w Kenii pan Sergiusz Wolski oraz żona honorowego konsula RP w Tanzanii pani Grażyna Tairo. Relacja z otwarcia ukazała się w anglojęzycznej gazecie tanzańskiej „Daily News” z 4.12.2015, gdzie autor artykułu wskazał, że podstawą dla rozwoju samozatrudnienia jest możliwość zdobywania przez studentów praktycznych umiejętności, co staje się możliwe m.in. dzięki podnoszeniu jakości kształcenia w postaci praktycznej nauki podczas zajęć w laboratorium. Miłym akcentem na zakończenie imprezy było wykonanie przez studentów specjalnie ułożonej pieśni, którą zgodnie z tamtejszym zwyczajem odśpiewała i odtańczyła grupa około stu kilkudziesięciu studentów. Relację z otwarcia Parasitology Laboratory w LITA Temeke pokazano również w tanzańskiej telewizji.

Zanim rozpoczęto kontynuację projektu, na początku 2016 roku odbyły się spotkania władz rektorskich SGGW z przedstawicielami

Studenci oglądają próbki na mikroskopie z torem wizyjnym. Kampus LITA Kikulula (Karagwe, okolice Jeziora Wiktorii)

Praca w podgrupach. Studenci przygotowują próbki do badania metodą flotacji. Kampus LITA Buhuri

Przedłużenie umowy o współpracy z Tanzanią – podpisanie Memorandum of Understanding

ambasady tanzańskiej, a następnie naszą Uczelnię odwiedził ambasador Tanzanii. Owoce tych spotkań, oprócz planów dotyczących bezpośredniej współpracy naukowej i wymiany studenckiej pomiędzy Sokoine University of Agriculture (SUA) i Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, była decyzja o przedłużeniu umowy pomiędzy Ministerstwem Rolnictwa Tanzanii i naszą Uczelnią.

W ubiegłorocznym konkursie organizowanym przez MSZ RP w ramach programu Polskiej Pomocy Rozwojowej (Polish Aid) uzyskano możliwość realizacji kolejnego zgłoszonego projektu (16/PPR2016/NGO), którego celem jest wykończenie i wyposażenie laboratoriów dydaktyczno-diagnostycznych w pozostałych trzech szkołach LITA. Pomyślne zakończenie projektu sprawi, że w siedmiu szkołach LITA będą funkcjonowały nowoczesne laboratoria parazytologiczne.

Podobnie jak w 2015 roku, prace rozpoczęto od wyboru pomieszczeń przeznaczonych na laboratoria studenckie.

W trakcie pierwszego pobytu koordynator projektu dr Maciej Klockiewicz z Zakładu Parazytologii i Chorób Inwazyjnych SGGW wraz z nauczycielami i personelem technicznym z poszczególnych kampusów ustalał zakres koniecznych prac remontowych. W tym celu ze środków Polish Aid zakupiono materiały, które posłużą do wyposażenia laboratoriów w wodę bieżącą, odprowadzenie ścieków. Zostaną też założone nowe instalacje elektryczne, tak by zapewnić odpowiedniej jakości zasilanie do pracy mikroskopów z torem wizyjnym, mikroskopów studenckich, wag laboratoryjnych, mieszadeł magnetycznych itd. Podczas wizytacji poszczególnych miejsc stwierdzono, że w wytypowanych pomieszczeniach nie było wcale lub też nie działały żadne instalacje techniczne. Wspólnymi siłami wykonano szkice „rysunków technicznych”, co

znakomicie ułatwi pracę wykonawcom robót w poszczególnych kampusach LITA.

Warto dodać, że działania na rzecz pogłębienia współpracy z krajami Afryki Wschodniej znalazły się również w zadaniach polskiego rządu. Z tej racji w lipcu 2016 roku polska delegacja rządowa wraz z przedstawicielami biznesu w ramach programu Go Africa odbyła wiele spotkań z przedstawicielami rządów Kenii i Tanzanii. W spotkaniach wziął udział przedstawiciel Fundacji Nauka dla Rozwoju, co było okazją do przedstawienia zainteresowanym Kenijczykom i Tanzańczykom możliwości współpracy edukacyjnej i naukowej w zakresie nauk rolniczych, weterynarii i ochrony środowiska. Właśnie w tych dziedzinach pracownicy SGGW – członkowie FNdR – realizują kolejne projekty pomocowe w Tanzanii i innych krajach tej części Afryki. Po spotkaniu polskiej delegacji w Ministerstwie Rolnictwa w Dar-es-Salaam podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju RP pan Radosław Domagalski-Łabędzki zwiedził Laboratorium Parazytologiczne założone w LITA Temeke przez Fundację Nauka dla Rozwoju w ramach projektu 58/2015.

Wocenie kierującego projektem 16/2016 na szczególne podkreślenie zasługuje zaangażowanie lokalnych koordynatorów szkół w realizację projektów w poszczególnych kampusach. Koordynatorami miejscowymi są młodzi nauczyciele, którzy poważnie wiążą swój dalszy rozwój z pracą w szkołach LITA. Warto dodać, że są to absolwenci studiów licencjackich, którzy według zasad obowiązujących w Tanzanii przed ukończeniem studiów magisterskich zobowiązani są do odbycia właściwych staży zawodowych w państwowych szkołach, np. takich, jakimi są szkoły doradców rolnictwa LITA. Widać, że Tanzańczycy doceniają fakt, że dzięki Polskiej

Polska delegacja rządowa zwiedza laboratorium w LITA Temeke (Dar-es-Salaam) 20.07.2016

Pomocy Rozwojowej sieć LITA będzie posiadała najlepiej wyposażone laboratoria dydaktyczno-diagnostyczne, które będą pod tym względem konkurowały ze znajdującymi się w danej okolicy innymi instytucjami edukacyjnymi, a nawet naukowymi, świadczącymi usługi w zakresie diagnozowania chorób zwierząt. Dalsze podnoszenie statusu szkół LITA zależy również od podjęcia współpracy w zakresie badań naukowych w dziedzinie zdrowia zwierząt. Planuje się, że nowo powstała baza techniczna w postaci sieci laboratoriów chorób pasożytniczych w szkołach LITA na terenie całej Tanzanii może zostać wykorzystana do zapoczątkowania badań monitoringowych inwazji pasożytów u zwierząt hodowlanych. W ocenie prof. Richarda Silayo z Katedry Parazytologii Soikoine University of Agriculture w Morogoro umożliwiłoby to rozpoznanie rzeczywistego stanu zarobaczenia bydła, owiec, kóz i drobiu. Znajomość występowania i nasilenia inwazji różnych pasożytów u zwierząt hodowlanych stanowi warunek konieczny dla prowadzenia dobrej praktyki klinicznej, m.in. przez sprostanie wymogowi stosowania właściwych leków przeciwpasożytniczych. Obecnie w Tanzanii w olbrzymiej większości do zwalczania pasożytów stosuje się leki, które są „pod ręką”, czego skutkiem są straty ekonomiczne w hodowli oraz narastające skażenia środowiska chemioterapeutykami, używanymi bez należytego nadzoru służb weterynaryjnych.

Podczas pobytu w LITA Morogoro odbyło się również robocze spotkanie z dziekanem i członkami Rady College of Veterinary and Medical Sciences SUA. Ten jedyny w Tanzanii wydział kształcący lekarzy weterynarii boryka się z dużymi trudnościami i brakami w wyposażeniu, np. w „wielofunkcyjnym laboratorium”, gdzie prowadzi się zajęcia m.in. z mikrobiologii, patologii i parazytologii, na kilkadziesiąt mikroskopów sprawnych jest tylko 17 sztuk. W trakcie rozmowy Tanzańczycy zwrócili się o pomoc w organizacji jednostki, która miałaby zajmować się diagnostyką weterynaryjną. Ustalono również, że nauczyciele akademicy

Wizyta w College of Veterinary and Medical Sciences

z SUA wezmą udział w zajęciach praktycznych z parazytologii ze studentami w sąsiadującej szkole LITA, aby zapoznać się ze sposobami prowadzenia zajęć z diagnostyki chorób pasożytniczych w wykonaniu pracowników Zakładu Parazytologii Wydziału Medycyny Weterynaryjnej SGGW – dr Justyny Bartosik i dr. Macieja Klockiewicza.

Dzięki zdobytemu doświadczeniu wykonawcy projektu są przekonani, że realizacja kolejnych zadań pomocowych przez Fundację Nauka dla Rozwoju w Tanzanii jest właściwym sposobem na dzielenie się wiedzą i doświadczeniem, jakie pracownicy SGGW mogą przekazać tym, którzy takiej pomocy oczekują. (Autor poleca: więcej na stronie www.f-ndr.org)

dr n. wet. **Maciej Klockiewicz**
Katedra Nauk Przedklinicznych

65 lat Wydziału Nauk o Zwierzętach

Z okazji jubileuszu 65-lecia Wydziału Nauk o Zwierzętach Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie w dniu 20 września 2016 roku zorganizowano jednodniową konferencję pod nazwą „Rola zootechniki w naukach przyrodniczych”, na którą zostało zaproszonych wielu znamienitych gości. Konferencja rozpoczęła się od powitania uczestników spotkania przez dziekana Wydziału prof. dr hab. Wandę Olech-Piasecką. Wśród gości byli między innymi: prof. dr hab. Wiesław Bielawski – JM Rektor

SGGW, prof. dr hab. Marian Binek – prorektor ds. nauki, prof. dr hab. Kazimierz Banasik – prorektor ds. rozwoju, prof. dr hab. Kazimierz Tomala – prorektor ds. dydaktyki, dr inż. Władysław W. Skarżyński – kanclerz Uczelni, prof. dr hab. Aleksander Lisowski – pełnomocnik rektora ds. współpracy z gospodarką, dziekani kilku wydziałów SGGW, byli dziekani, pracownicy obecni i emerytowani, doktoranci, studenci oraz absolwenci Wydziału Nauk o Zwierzętach, a także przedstawiciele innych uczelni, instytucji oraz przedsiębiorstw współpracujących z Wydziałem.

Wystąpienie JM Rektora prof. dr. hab. Wiesława Bielawskiego

Pani Dziekan,
Wysoka Rado Wydziału,
Szanowni Państwo!

To zaszczyt i przyjemność świętować z Państwem piękny jubileusz 65-lecia Wydziału Nauk o Zwierzętach – Wydziału niezmiernie zasłużonego dla Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. Serdecznie dziękuję za zaproszenie na tę uroczystość.

Dzisiejsze święto wpisuje się w obchody 200-lecia naszej Uczelni. Sięgamy do korzeni, do historii, podsumowujemy dorobek uczonych, oddajemy hołd naszym mistrzom i nauczycielom, ale też wybiegamy myślą w przyszłość. Spróbujmy zatem sięgnąć pamięcią do XIX wieku, do Instytutu Agronomicznego w Marymoncie, gdzie nauka chowu i hodowli zwierząt była obecna w programach kształcenia, a wykładowcami tych przedmiotów byli między innymi profesorowie Jerzy Benjamin Flatt i Michał Oczapowski. Później do tego grona wybitnych naukowców dołączyli profesor Stanisław Chaniewski oraz profesorowie Jan Sosnowski – rektor SGGW w latach

1923–1925 i 1932–1933 i Franciszek Staff – pełniący funkcję rektora w latach 1944–1947. Zapewne to ich determinacja, marzenia, realia współczesności, ale przede wszystkim dynamiczny rozwój specjalizacji poszczególnych gałęzi produkcji, a także całego rolnictwa spowodował potrzebę specjalizacji w zakresie nauk zootechnicznych.

Idea ta została zrealizowana w roku akademickim 1951/1952, kiedy to 1 października 1951 roku uruchomiono zajęcia dydaktyczne na Wydziale Zootechnicznym. Głównym organizatorem i pierwszym pełniącym obowiązki dziekana tego Wydziału był profesor Władysław Herman. U boku mistrzów i nauczycieli – twórców Wydziału – wyrosli znakomici uczniowie, którzy kontynuowali ich dzieło. To oni z kolei byli dla wielu pokoleń studentów niedoścignionymi mistrzami i autorytetami. Pozwólcie Państwo, że w tym miejscu, korzystając z prawa rektora, nisko się poklonię i złożę wyrazy głębokiej wdzięczności obecnym tu emerytowanym profesorom, którzy nie tylko wprowadzali nas w arkana wiedzy, ale także kształtowali nasze charaktery i postawy.

Szanowni Państwo!

Pragnę podkreślić jeszcze jeden niezmiernie ważny wkład pracowników Wydziału w rozwój naszej Uczelni prowadzący się do zarządzania nią. To właśnie z Wydziału Zootechnicznego wywodzili się profesor Henryk Jasiorowski i profesor Maria Joanna Radomska – rektorzy SGGW.

Jest dziś dla mnie wielkim zaszczytem, iż słowa te mogą kierować do mojego wielkiego poprzednika na stanowisku rektora, Pana Profesora Henryka Jasiorowskiego, doktora honoris causa naszej Uczelni, a także uniwersytetu w Hohenheim, uczelni w Lublinie i we Wrocławiu, wybitnego naukowca, praktyka, ale przede wszystkim rektora Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w latach 1975–1981, osobowości, która wywarła wielki wpływ na działalność i rozwój SGGW. Pan Profesor należy do pokolenia, któremu przyszło żyć w niezwykle trudnych, przelomowych latach, latach trudnych wyborów. Dzięki niezwykłym umiejętnościom i bogatemu doświadczeniu potrafił zadbać o wysoki poziom Uczelni, rozwój naukowy jej pracowników, dobry poziom studiów oraz kontakty międzynarodowe, które procentują do dziś.

Chcę także wspomnieć postać Pani Profesor Marii Joanny Radomskiej – osoby wybitnej, niezwykle zasłużonej dla kraju, środowiska naukowego i dla naszej Uczelni. Rektora, który w burzliwych i trudnych latach 80. – latach przelomu społeczno-politycznego, „Solidarności” i stanu wojennego – z wielką odwagą, odpowiedzialnością i oddaniem kierował SGGW. Pani Rektor działała także na rzecz polskiej nauki, pełniąc wiele ważnych i odpowiedzialnych funkcji. W 1996 roku otrzymała tytuł doktora honoris causa naszej Uczelni.

Szanowni Państwo!

65-letni dorobek Wydziału, jego osiągnięcia naukowe i dydaktyczne będą zapewne podsumowane w kolejnych wystąpieniach, nie będą tych wątków szczegółowo rozwijał.

Dziś przed Wydziałem Nauk o Zwierzętach, jego kadrą i studentami stoją nowe szanse i nowe wyzwania. Pracownicy Wydziału, odpowiadając na potrzeby gospodarki, w coraz większym stopniu podejmują problematykę z dziedziny nauk zootechnicznych. Badania realizowane przez pracowników naukowo-dydaktycznych dotyczą kluczowych problemów związanych z produkcją zwierzęcą, chowem i hodowlą zwierząt, a uzyskiwane wyniki badań pozwalają tworzyć nowe rozwiązania z zakresu ochrony zdrowia zwierząt, produkcji paszy i żywności, służą poszukiwaniom biomarkerów i modeli możliwych do wykorzystania zarówno w ocenie stanu ekosystemów rolniczych, jak i statusu zdrowotnego organizmów zwierzęcych. Efekty badań pracowników mają charakter aplikacyjny i są przenoszone do praktyki.

Rozwój wyspecjalizowanej kadry oraz osiągnięcia naukowe pozwoliły także na uruchomienie w ostatnich kilku latach dwóch nowych kierunków studiów: *hodowla i ochrona zwierząt towarzyszących i dzikich* oraz *bioinżynieria zwierząt*. O zainteresowaniu studiami na Wydziale świadczy też liczba studentów – 1198 osób w roku akademickim 2015/2016.

Niezwykle cenna jest także współpraca Wydziału z zagranicznymi ośrodkami naukowymi, z Uniwersytetem Stanowym Ohio w USA, uniwersytetami w Kopenhadze, Stuttgarcie, Pretorii, Atenach, Jerozolimie i wieloma innymi.

Pani Dziekan, Szanowni Państwo!

Misją Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego jest służenie rozwojowi gospodarczemu i intelektualnemu polskiego społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich, gospodarki żywnościowej i szeroko rozumianego środowiska naturalnego. Stawiamy sobie za cel prowadzenie na najwyższym poziomie badań naukowych i kształcenia oraz działalności wdrożeniowej.

Podstawą tożsamości i sukcesów naszej Uczelni są takie wartości, jak profesjonalizm, dbałość o jakość, pracowitość oraz innowacyjność. Jestem przekonany, że wszystkie te wartości przyświecają Wydziałowi, jego pracownikom i studentom. Niech działania władz Wydziału zmierzają nieustannie do tego, by następowały jego dalszy rozwój oraz wzmocnienie pozycji naukowej, dydaktycznej i ekonomicznej.

Dziś z okazji 65. rocznicy Wydziału Nauk o Zwierzętach pragnę serdecznie pogratulować Pani Profesor Wandzie Olech-Piaseckiej przede wszystkim ponownego wyboru na stanowisko dziekana Wydziału.

Gratuluje Państwu Prodziekanom, życzę całej społeczności akademickiej Wydziału, aby nadal rósł wraz z całą Uczelnią i byśmy wszyscy byli dumni z Państwa osiągnięć, a historia Wydziału Nauk o Zwierzętach niech będzie „*światłem prawdy, nauczycielką życia, zwiastunką przyszłości*”. Życzę wszystkim Państwu satysfakcji z wykonywanej pracy oraz wszelkiej pomyślności w życiu osobistym.

Po wystąpieniu JM Rektora dziekan Wydziału Nauk o Zwierzętach prof. dr hab. Wanda Olech-Piasecka zaprezentowała zebranim gościom historię Wydziału, jego dawną i obecną strukturę oraz bazę naukowo-dydaktyczną.

Edukacja w zakresie chowu i hodowli zwierząt obecna była już w programach nauczania Instytutu Agronomicznego w Marymoncie, np. przedmiot „chów zwierząt domowych, to jest bydła, owiec, świń, drobiu, rybołówstwo i pszczelnictwo”. W tych czasach praktykę uznawano za najważniejszy element kształcenia. Od 1833 roku Instytutem kierował profesor Michał Oczapowski, który jako naukowiec i organizator szkolnictwa rolniczego był prekursorem polskiej myśli zootechnicznej. Na przełomie wieków XIX i XX polscy działacze, a wśród nich Stanisław Chaniewski, wszczęli starania o otwarcie Wydziału Rolniczego przy Towarzystwie Kursów Naukowych w Warszawie. Jednym z założycieli TKN był Jan Sosnowski, czołowa postać grona profesorskiego SGGW, późniejszy dziekan Wydziału Rolnego i rektor SGGW. Dzięki jego inicjatywie powstał na Uczelni pierwszy w kraju Zakład Hodowli Drobiu. Sześć z piętnastu jednostek Wydziału Rolnego było ściśle związanych z zootechniką: Zakład Hodowli Szczegółowej i Żywienia Zwierząt Domowych, Zakład Fizjologii Zwierząt, Zakład Hodowli Drobnych Zwierząt, Zakład Anatomii Zwierząt Domowych i Histologii, Zakład Ichtibiologii i Rybactwa oraz Zakład Zoologii.

Po wojnie nastąpił dalszy rozwój nauk zootechnicznych i potrzebne stało się wyodrębnienie wydziałów, które mogłyby zapewnić wyspecjalizowane kadry zootechniczne. W dniu 1.09.1951 r. Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego powołało Wydział Zootechniczny w SGGW, polecając jego organizację prof. Władysławowi Hermanowi, absolwentowi i pracownikowi Wydziału Rolniczo-Lasowego Politechniki Lwowskiej w Dublinach. Wydział Zootechniczny powstał z katedr Wydziału Rolniczego zajmujących się produkcją zwierzęcą. Kadra nowego Wydziału składała się z pro-

fesorów: Władysława Hermana, Franciszka Staffa, Jana Rostafińskiego, Edwarda Szyfelbejna, Ryszarda Szrettera, Franciszka Abgarowicza, Mieczysława Czai, Kazimierza Stegmana, Jana Pająka, Ewy Potemkowskiej, Adama Skoczylasa i Feliksa Małego. Jednym z głównych problemów w okresie formowania się struktur Wydziału było skompletowanie kadry pracowników naukowych i technicznych. Problemami były także niedostateczne wyposażenie techniczne i materiałów pracowni i gospodarstw doświadczalnych oraz zbyt niski poziom finansowania badań. Na początku lat 60. XX wieku kadra pracowników naukowych Wydziału liczyła 67 osób, w tym 4 profesorów i 8 docentów.

W 1969 r. dziekanem Wydziału została prof. Maria J. Radomska. Była pierwszą kobietą dziekanem w historii SGGW, a później pierwszą kobietą rektorem. W tym samym roku zmieniona ustawa wymuszała reorganizację i w miejsce katedr wprowadzono instytuty. Na Wydziale powstały Instytut Hodowli Zwierząt i Technologii Produkcji Zwierzęcej, Instytut Biologicznych Podstaw Hodowli Zwierząt oraz Katedra Żywienia Zwierząt i Gospodarki Paszowej.

Od 1 stycznia 2000 r., oprócz zmiany nazwy Wydziału Zootechnicznego na Wydział Nauk o Zwierzętach, utworzono 6 jednostek, wracając do katedr. W efekcie tych zmian na Wydziale działały i działają do dziś następujące jednostki:

- Katedra Szczegółowej Hodowli Zwierząt,
- Katedra Genetyki i Ogólnej Hodowli Zwierząt,
- Katedra Żywienia Zwierząt i Gospodarki Paszowej (obecnie Katedra Żywienia i Biotechnologii Zwierząt),
- Katedra Biologii Środowiska Zwierząt,
- Pracownia Hodowli Owadów Użytkowych (obecnie Pracownia Pszczelnictwa),
- Pracownia Ichtibiologii i Rybactwa (obecnie Samodzielny Zakład Ichtibiologii, Rybactwa i Biotechnologii Akwakultury).

Łącznie w ciągu 15 pierwszych lat działalności Wydziału na studia stacjonarne przyjęto 1195 osób, a od 1974 r.

przyjmowano 120–150 kandydatów rocznie. Podstawowym kierunkiem studiów nadal jest *zootechnika*, ale prowadzone są też dwa inne kierunki: *hodowla i ochrona zwierząt towarzyszących i dzikich* oraz *bioinżynieria zwierząt*. Obecnie na Wydziale Nauk o Zwierzętach studiuje 1198 osób w systemie studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych. Do tej pory dyplom uzyskało ponad 2500 inżynierów oraz ponad 4200 magistrów w dyscyplinie zootechnika.

* * *

W drugiej części konferencji pracownicy Wydziału prezentowali dorobek naukowy i dydaktyczny poszczególnych jednostek. Pani prof. dr hab. Teresa Ostaszewska przedstawiła Zakład Ichtiobiologii, Rybactwa i Biotechnologii w Akwakulturze, Pani dr hab. Beata Madras-Majewska, prof. nadzw. scharakteryzowała dorobek naukowy Pracowni Pszczelnictwa, zwracając uwagę na doniosłą rolę Panów Profesorów Jerzego Woyke i Zygmunta Jasińskiego w polskim pszczelarstwie, Pani dr Iwona Lasocka omówiła osiągnięcia i aktualne badania prowadzone w Katedrze Biologii Środowiska Zwierząt, Pani prof. dr hab. Ewa Sawosz Chwalibóg przedstawiła Katedrę Żywienia i Biotechnologii Zwierząt. Pan dr hab. Tadeusz Kaleta, prof. nadzw. przedstawił osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i popularyzatorskie pracowników Katedry Genetyki i Ogólnej Hodowli Zwierząt, Pan prof. dr hab. Roman Niżnikowski omówił specyfikę i różnorodność badań prowadzonych w Katedrze Szczegółowej Hodowli Zwierząt. Aktywność studentów Wydziału Nauk o Zwierzętach przedstawiła przewodnicząca Samorządu Studenckiego Pani Pamela Pawlina.

Konferencja była wspierana przez sponsorów, a byli nimi: firma AdiFeed, Agencja Rynku Rolnego, Polski Związek Łowiecki, Trouw Nutrition oraz Polmass. Sponsorzy konferencji Pan dr Andrzej Wróbel z Trouw Nutrition oraz Pan dr Witold Nowak z AdiFeed przedstawili efekty długoletniej współpracy ich firm z Wydziałem Nauk o Zwierzętach. Patronem medialnym obchodów jubileuszu były portale Farmer.pl oraz TopAgrar Polska.

Liczenie przybyli goście złożyli gratulacje i życzenia dalszego rozwoju Wydziału oraz wręczyli na ręce dziekana listy gratulacyjne, które zostały zaprezentowane na stronie internetowej: animal.sggw.pl. Wydarzenie na długo pozostanie w pamięci pracowników i absolwentów zootechniki naszej *Alma Mater*.

prof. dr hab. **Wanda Olech-Piasecka**
dziekan Wydziału Nauk o Zwierzętach

W 2016 roku Wydział Nauk o Żywności Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (poprzednie nazwy: Wydział Technologii Rolno-Spożywczej i Wydział Technologii Żywności) obchodził 55-lecie swojego powstania. 19 listopada 2016 roku odbyły się uroczystości z tym związane.

55 lat Wydziału Nauk o Żywności

Wystąpienie JM Rektora prof. dr. hab. Wiesława Bielawskiego

Panie Dziekanie, Wysoka Rado, Dostojni Goście!

Z wielką radością spotykam się z Państwem podczas uroczystych obchodów 55-lecia Wydziału Nauk o Żywności. Cieszę się, że w tak ważnym dniu mogę być razem z Państwem, tym bardziej że miałem przyjemność współpracować z Wydziałem, prowadząc tu wykłady przez ponad 20 lat. Jubileusz jest doskonałą okazją do przypomnienia historii Wydziału oraz prezentacji jego dotychczasowych osiągnięć. To także okazja do spotkań z absolwentami, których po latach serdecznie witam w murach Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego.

Szanowni Państwo!

Dzisiejsza uroczystość wpisuje się w obchodzony w bieżącym roku jubileusz 200-lecia naszej Uczelni. W tym szczególnym dla nas czasie oddajemy hołd wszystkim tym, którzy przyczynili się do powstania pierwszej na ziemiach polskich uczelni rolniczej i na przestrzeni wieków dbali o jej dynamiczny rozwój.

Rodowód Wydziału Nauk o Żywności utworzonego w październiku 1961 roku sięga początków XX wieku, kiedy to otwarto studia z zakresu przemysłu rolno-spożywczego. Od momentu powstania Uczelni przedmiot „przemysł rolny” był realizowany na Wydziale Rolniczym. W okresie międzywojennym około 120 studentów specjalizowało się właśnie w tym kierunku. Pierwsi absolwenci stali się pionierami przemysłu spożywczego w naszym kraju.

Jednostka kierowana przez profesora Wacława Dąbrowskiego rozwijała badania technologiczne oraz przygotowywała kadry przyszłych pracowników nauki w dziedzinie technologii, chemii i mikrobiologii żywności. Wychowankiem tej jednostki – Zakładu Mikrobiologii Przemysłu Rolnego – był między innymi profesor Eugeniusz Pijanowski, pierwszy dziekan – wówczas Wydziału Technologii Rolno-Spożywczej. To jego

imię nosi budynek, w którym się dziś znajdujemy. Był to wybitny uczony i pedagog, twórca nauki o żywności w Polsce. Jego działalność koncentrowała się na problemach dotyczących różnych aspektów wiedzy z zakresu chemii i technologii mleczarstwa oraz chemii i technologii owoców i warzyw. Pan Profesor współpracował z wieloma ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą, był członkiem korespondentem, a później członkiem rzeczywistym PAN. Aktywnie uczestniczył w pracach komisji FAO. O jego wielkiej pozycji w środowisku naukowym świadczą też doktoraty honoris causa oraz liczne odznaczenia i nagrody.

Szanowni Państwo!

Po 55 latach funkcjonowania Wydział dzięki zaangażowaniu i staraniom pracowników i studentów, przez lata reorganizowany i dostosowywany do aktualnych potrzeb, jest dziś doskonale wyposażoną placówką naukowo-badawczą. Kształci wysokiej klasy specjalistów z zakresu szeroko pojętych nauk o żywności, a jego najlepszą wizytówką są absolwenci. Przez ponad 5 dekad Wydział opuściło przeszło 9000 absolwentów; jestem przekonany, że jest to kadra, której dorobek z zakresu technologii, bezpieczeństwa i jakości żywności przyczynia się do rozwoju polskiego przemysłu spożywczego.

Słowa specjalnego uznania kieruję ku Państwu Dziekanom, którzy przez ponad pół wieku z ogromną pasją budowali dzisiejszą, wysoką pozycję Wydziału.

Wspominałem już pierwszego dziekana, profesora Eugeniusza Pijanowskiego, przypomnę też kolejnych dziekanów, niezwykle w historii Wydziału ważnych, profesorów: Stefana Koeppa, Adolfa Horubałę, Tadeusza Jakubczyka, Mieczysława Dłużewskiego, Andrzeja Pisulę, Piotra Lewickiego, Tadeusza Habera, Bohdana Drzazgę, Andrzeja Lenarta oraz Dorotę Witrową-Rajchert. Kląnam się nisko również

Naszymi gośćmi byli JM Rektor SGGW prof. dr hab. Wiesław Bielawski, kanclerz Uczelni dr inż. Władysław W. Skarżyński oraz dziekani i prodziekani wydziałów SGGW: dziekan Wydziału Nauk o Żywności Człowieka i Konsumpcji prof. dr hab. Krystyna Gutkowska oraz prodziekani: ds. nauki – prof. dr hab. Marzena Jeżewska-Zychowicz, ds. dydaktyki – dr hab. Jadwiga Hamułka, prof. nadzw., ds. dydaktyki – dr inż. Robert Zaremba, dziekan Wydziału Nauk o Zwierzętach prof. dr hab. Wanda Olech-Piasecka, dziekan Wydziału Nauk Ekonomicznych dr hab. Jarostaw Gołębiowski, prof. nadzw., dziekan Wydziału Nauk Społecznych dr hab. Joanna Wyleżalek, dziekan Wydziału Medycyny Weterynaryjnej dr hab. Marcin Bańbura, prof. nadzw., dziekan Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska dr hab. inż. Eugeniusz Koda, prof. nadzw., prodziekan ds. dydaktyki (kierunek biotechnologia) Wydziału Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu dr hab. Wojciech Płader, prof. nadzw.

Uroczystości uświetnili swoją obecnością także przedstawiciele szkół wyższych, instytutów naukowych oraz federacji i stowarzyszeń: prof. dr hab. Mieczysław W. Obiedziński (Instytut Technologii Żywności i Gastronomii Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży), prof. dr hab. Jacek Bardowski (Instytut Biochemii i Biofizyki PAN), Andrzej Gantner (Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców) oraz Bronisław Wesołowski (Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Przemysłu Spożywczego).

wszystkim emerytowanym pracownikom; to wyjątkowe szczęście dla Wydziału, że tak szacowne grono, dla którego nauka jest pasją i życiowym dążeniem, przez lata wspólnie pracowało na jego sukces. To także zaszczyt dla Uczelni, że jesteście Państwo członkami naszej uczelnianej społeczności.

Szanowni Państwo!

Jubileusz to moment, w którym podsumowujemy przeszłość i cieszymy się z odniesionych sukcesów. Bardzo cieszy działalność naukowa pracowników Wydziału. Efekty Państwa pracy wzbogacają rozwiązania stosowane przez różne branże przemysłu spożywczego. We wszystkim przyswajając Państwu wartości: profesjonalizm, innowacyjność, jakość, bezpieczeństwo i zrównoważony rozwój. Prowadzicie Państwo badania naukowe w szeroko rozumianym zakresie nauk o żywności, szczególnie z uwzględnieniem aspektów fizycznych, technicznych i technologicznych surowców i produktów spożywczych, chemicznych i biochemicznych transformacji składników żywności, biotechnologicznych aspektów produkcji żywności.

Ostatnia ocena parametryczna, w wyniku której Wydział otrzymał kategorię A, jednoznacznie wskazuje na ogromny potencjał, który Państwo posiadacie. Jestem przekonany, i wynika to z moich obserwacji, że kategoria A+ jest w Państwa bliskim zasięgu. Serdecznie Państwu życzę!

Na podkreślenie zasługuje współpraca Wydziału z instytucjami naukowymi, instytucjami kontrolnymi, szkołami oraz szeroko pojętym przemysłem, zwłaszcza z firmami produkującymi żywność. Intensywnie rozwijacie Państwo współpracę międzynarodową. Podpisane umowy bilateralne z uniwersytetami w Turcji, we Włoszech, w Belgii, we Francji, w Niemczech, na Węgrzech i w Chorwacji umożliwiają wymianę wiedzy między naukowcami z różnych ośrodków badawczych. Nie sposób nie docenić też ogromnego wysiłku, który wkładają Państwo w upowszechnianie wiedzy o żywności i żywieniu wśród potencjalnych konsumentów ze wszystkich grup wiekowych.

Niewątpliwie do sukcesów możemy zaliczyć uzyskiwane przez trzy kolejne lata wyróżnienia studiów na Wydziale Nauk o Żywności jako „Najlepszych Studiów w Polsce” w rankingu „Perspektywy” w kategorii kierunków o żywności i żywieniu. Wydział może bowiem poszczycić się szerokim profilem kształcenia, a także nowoczesnymi kierunkami oraz specjalnościami dostosowanymi do trendów na rynku pracy.

Szanowni Państwo!

Jubileusz to również dobry moment, by zastanowić się nad przyszłością. Wskazać kierunek, w którym Wydział w najbliższej przyszłości podąży. To ogromne wyzwanie dla nowo wybranych władz Wydziału, które przez najbliższe cztery lata są odpowiedzialne za jego pomyślność. Dotychczasowy wysoki poziom obliuguje bowiem do jeszcze intensywniejszych działań. Mamy wiele do zrobienia, ale wytyczając cel, którym jest dalszy dynamiczny rozwój Wydziału i Uczelni, wspólnie osiągniemy sukces.

Panie Dziekanie, Szanowni Państwo!

„Wiedza jest najbardziej wartościowym towarem na świecie. Każde nowe odkrycie czyni nas bogatszymi.”

Gratulując dotychczasowych osiągnięć, w kolejnych latach życzę wszystkim jak najwięcej tego bogactwa, które niesie obcowanie z nauką. Panu Dziekanowi i Państwu Prodziekanom życzę wytrwałości w dążeniu do celu, realizacji planów oraz powodzenia w działaniach na rzecz Wydziału Nauk o Żywności.

Společności Wydziału życzę, by praca przynosiła Państwu satysfakcję i przyczyniała się do umacniania pozycji Wydziału zarówno w kraju, jak i poza jego granicami. A kształcącej się na Wydziale młodzieży życzę zadowolenia z wybranego kierunku studiów oraz bardzo dobrych wyników w nauce. Wszystkim Państwu, uczestnikom dzisiejszych uroczystości, życzę ciekawych i inspirujących spotkań oraz przyjemnego pobytu w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego.

Jubileusz był doskonałą okazją do spotkań z przedstawicielami zaprzyjaźnionych z Wydziałem firm związanych z przemysłem spożywczym. Tym razem gościliśmy (w kolejności alfabetycznej): Annę Bugajewską (Siliker Polska), Stanisława Gwiazdę (DuPont), Iwonę Jacaszek-Pruś (Coca-Cola HBC Polska), Katarzynę Januszewską-Hawranek (Smithfield Polska Sp. z o.o., ANIMEX Sp. z o.o./Smithfield Foods Group), Ewę Gayny (Danone Sp. z o.o.), Iwonę Kowalczyk (SAI Global), Monikę Milej i Michała Malczyka (Chr. Hansen Poland Sp. z o.o.), Małgorzatę Makowską (Auchan Polska), Krzysztofa Skierkowskiego (Mondelēz Polska), Barbarę Szmyt (AMCO Sp. z o.o.), Aleksandra Świętochowskiego (Sawex Sp. z o.o.),

Anitę Tatarczyń (Agencja Marketingu i Promocji Eksportu AMPE), Jana Woźniaka (Spółdzielnia Piekarsko-Ciastkarska w Warszawie) i Adama Zdanowskiego (Zakład Mięsny „Wierzejki” J.M. Zdanowscy Sp.j.).

Taka uroczystość to również doskonały czas na spotkanie z zaprzyjaźnionymi z Wydziałem przedstawicielami szkół średnich. Naszymi gośćmi były m.in.: Ewa Łada z Zespołu Szkół Spożywczo-Gastronomicznych w Warszawie, Marzena Cieślak z Zespołu Szkół Gastronomicznych im. prof. E. Pijanowskiego w Warszawie, Hanna Babikowska z LO im. A. Mickiewicza w Piastowie, Jolanta Kulisz i Agnieszka Korczyk z Zespołu Szkół Agrotechnicznych w Mińsku Mazowieckim.

Obchody 55-lecia WNoŻ rozpoczęły się od sympozjum naukowego *Horyzonty nauk o żywności*, w ramach którego odbyły się trzy wykłady. Pierwszym z nich był wykład Pani dr hab. Ewy Jakubczyk, prof. nadzw. pt. „Nowe technologie w produkcji żywności” poświęcony nowym technikom stosowanym w przetwórstwie żywności i gastronomii. Podczas prelekcji Autorka scharakteryzowała metody pozyskiwania produktów spożywczych z wykorzystaniem nanotechnologii oraz przedstawiła rozwiązania techniczne stosowane w drukowaniu żywności 3D. Pan mgr inż. Sebastian Zasada z firmy Mars Polska wygłosił wykład pt: „Zarządzanie produkcją inaczej”, w którym

omówił zarówno historyczne, jak i nowoczesne metody zarządzania procesem produkcji żywności oparte m.in. na koncepcji lean manufacturing. Ostatnim wykładowcą w ramach sympozjum był Pan prof. dr hab. Krzysztof Krygier, który mówił o produktach spożywczych w odległej przyszłości (tytuł wykładu „Żywność funkcjonalna XXII wieku”).

Ciekawym elementem obchodów 55-lecia było Otwarte Forum Wspominkowe – spotkanie prowadzone przez absolwenta WNoŻ dr. inż. Krzysztofa Skierkowskiego z firmy Mondelēz Polska, który o wspomnienia i refleksje poprosił byłych dziekanów: prof. dr. hab., dr. h.c. Adolfa Horubałę (dziekana Wydziału Technologii Rolno-Spożywczej kadencji 1966–1971 oraz – po zmianie nazwy – Wydziału Technologii Żywności 1979–1981), prof. dr. hab. Andrzeja Pisulę (dziekana Wydziału Technologii Żywności kadencji 1977–1979), prof. dr. hab. Andrzeja Lenarta (dziekana Wydziału Technologii Żywności kadencji 2002–2008) oraz prof. dr. hab. Dorotę Witrową-Rajchert (dziekana Wydziału Nauk o Żywności kadencji 2008–2016). Ostatnim punktem uroczystości było spotkanie absolwentów poszczególnych specjalizacji i roczników.

Na sukcesy naukowe i dydaktyczne Wydziału składają się osiągnięcia wszystkich jego Pracowników, a są efektem Ich zaangażowania, często poświęcenia i pełnej pasji pracy. Jubileusz to święto wszystkich absolwentów, pracowników i aktualnych studentów i jednocześnie doskonały czas na wspomnienia i refleksje, ale też przedstawienie planów Wydziału. Bardzo wysoka frekwencja na spotkaniu absolwentów świadczy o ich silnym związku z Wydziałem Nauk o Żywności Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

dr inż. **Anna Berthold-Pluta**
prodziekan ds. dydaktyki i promocji
Wydział Nauk o Żywności

Wydział Nauk o Żywności SGGW w liczbach:

- 3 kierunki studiów:
 - *technologia żywności i żywienie człowieka,*
 - *bezpieczeństwo żywności,*
 - *towaroznawstwo*
- 9166 absolwentów studiów I i II stopnia
- 298 stopni doktora i 112 doktora habilitowanego
- 119 zatrudnionych, w tym 38 samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych
- 55 lat tradycji i nowoczesności

90 lat z pszczołami przez świat

Profesor dr hab. Jerzy Woyke jest jedną z najbardziej rozpoznawanych postaci pszczelarskiego środowiska naukowego. Wybitny, światowej sławy, powszechnie szanowany i doceniany naukowiec jest profesorem nauk rolniczych, specjalistą w zakresie pszczelnictwa.

Z okazji 90. urodzin Pana Profesora pracownicy

Pracowni Pszczelnictwa Wydziału Nauk o Zwierzętach SGGW zorganizowali jubileuszową konferencję naukową „90 lat z pszczołami przez świat”.

We wrześniu ubiegłego roku Pan Profesor Jerzy Woyke skończył 90 lat, które w przeważającej części poświęcił nauce i nadal jej służy. Konferencja była okazją do złożenia Mu podziękowań za wieloletnią pracę na rzecz rozwoju światowego pszczelarstwa oraz rozstrawianie osiągnięć naukowych Wydziału Nauk o Zwierzętach oraz Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Licznie przybyli na jubileusz pracownicy ze wszystkich jednostek naukowych zajmujących się tematyką pszczelnictwa w Polsce, przyjaciele, współpracownicy, doktoranci i studenci oraz władze Uczelni i wydziałów to dowód ogromnego szacunku dla Pana Profesora. Wśród gości byli między innymi: prof. dr hab. Marian Binek – prorektor ds. nauki, prof. dr hab. Alojzy Szymański – rektor SGGW

w latach 2008–2016, prof. dr hab. Jan Niemiec z Wydziału Nauk o Zwierzętach – prorektor ds. nauki poprzednich dwóch kadencji, prof. dr hab. Wanda Olech-Piasecka – dziekan Wydziału Nauk o Zwierzętach oraz prof. dr hab. Wojciech Wakuliński – dziekan Wydziału Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu.

Konferencję uroczystie otworzyli prof. dr hab. Marian Binek oraz prof. dr hab. Wanda Olech-Piasecka. Następnie dr hab. Beata Madras-Majewska, prof. nadzw. – kierownik Pracowni Pszczelnictwa wraz z prof. dr hab. Jerzym Wilde – kierownikiem Katedry Pszczelnictwa UWM w Olsztynie i wieloletnim współpracownikiem Jubilata, przybliżyli uczestnikom konferencji sylwetkę prof. dr hab. Jerzego Woyke oraz Jego osiągnięcia naukowe.

Kolejny prelegent prof. dr hab. Zygmunt Jasiński omówił wiodące badania Jubilata z zakresu sztucznego unasieniania matek pszczelich, a Jego wkład w światowe dziedzictwo badań nad biologią rodzaju *Apis* scharakteryzował prof. dr hab. Jerzy Wilde. Konferencję zakończył referat pt. „Dokoła pszczelarskiego świata”, który wygłosił sam Jubilat, a wszyscy zachwyceni goście podziękowali Mu za interesujące wystąpienie oraz całokształt wkładu naukowego w rozwój światowego pszczelarstwa owacjami na stojąco.

* * *

Jerzy Woyke (ur. 9 września 1926 r. w Maleninie) ukończył leśnictwo (1950) i biologię (1952) na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Następnie uzyskał stopnie doktora (1958) i doktora habilitowanego (1961), a w 1969 r. otrzymał tytuł profesora nauk rolniczych. W 1958 r. został pracownikiem naukowym Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie oraz kierownikiem Zakładu Pszczelnictwa na Wydziale Ogrodniczym. Po reorganizacji Uczelni w 1970 r. kontynuował pracę jako kierownik Zakładu Hodowli Owadów Użytkowych na Wydziale Zootechnicznym. Profesor trzykrotnie pełnił funkcję prodziekana (na Wydziale Ogrodniczym SGGW – 1964–1969 oraz Wydziale Zootechnicznym SGGW – 1970–1973). Na emeryturę przeszedł w 1996 r., ale wciąż jest bardzo aktywnym naukowcem, prowadzącym badania zarówno w kraju, jak i za granicą. Profesor Woyke nadal udziela konsultacji naukowych i współpracuje z rzeszą badaczy z całego świata, stanowiąc dla nich niezaprzeczalny autorytet.

Wieloletnia praca badawcza Profesora nad różnymi podgatunkami pszczół odbywała się w ramach licznych zagranicznych staży naukowych (USA, Brazylia, RFN, Norwegia, Australia, Indie, Nepal), był też konsultantem FAO w wielu krajach (Gwinea, Afganistan, Wietnam, Ghana, Egipt, Sudan, Algieria, Albania, Meksyk). W Europie pracował nad pszczołami środkowoeuropejską, włoską, kaukaską i maltańską, w Afryce – nad *Apis adansoni*, *A. scutellata*, *A. capensis*,

A. nubica, w Brazylii – nad pszczołą afrykanizowaną, a w Azji między innymi nad pszczołami wschodnią (*A. cerana*), karliczką (*A. florea*), olbrzymią (*A. d. dorsata* i *A. d. breviligulla*) i skalną (*A. laboriosa*). Były to badania z zakresu genetyki, a w szczególności determinacji płci, sztucznego unasieniania pszczoł tropikalnych oraz metod biologicznego zwalczania groźnego roztocza *Tropilaelaps clareae*.

Najważniejsze osiągnięcia naukowe Profesora:

- udowodnienie wielokrotnej kopulacji matki pszczelej, co zmieniło całkowicie podstawy genetyki pszczoł;
- opracowanie metody sztucznego unasieniania matki pszczelej przyjętej w świecie za standardową;
- polepszenie efektywności sztucznego unasieniania przez zbadanie optymalnych warunków, w jakich powinna przebywać matka pszczelej po zabiegu;
- rozwiązanie zagadnienia determinacji płci u pszczoł;
- odkrycie substancji powodującej kanibalizm u pszczoł;
- zbadanie biologii naturalnego unasieniania pszczoł indyjskich;
- określenie granic rozpowszechniania się pszczoł afrykańskich;
- opracowanie metody postępowania z agresywnymi pszczołami afrykańskimi;
- opracowanie metody sztucznego unasieniania pszczoł indyjskich;
- odkrycie barwnej mutacji pomarańczowych oczu pszczoł;
- rozwiązanie zagadnienia determinacji płci pszczoł indyjskich;

- rozwiązanie zagadnienia dziedziczenia ubarwienia pszczoł i zróżnicowanej ekspresji ubarwienia u robotnic, matek i trutni;
- zbadanie biologii i opracowanie metody zwalczania groźnego pasożyta pszczoł *Tropilaelaps clareae* bez użycia jakichkolwiek środków chemicznych. Pozwoliło to uratować pszczołę miodną w południowo-wschodniej Azji. W rezultacie ogromnie wzrosła tam produkcja miodu i niektóre kraje – np. Tajlandia i Wietnam – stały się eksporterami miodu;
- przeprowadzenie wspólnie z Instytutem Fizjologii im. Pawłowa w Sankt Petersburgu badań nad barwnymi mutacjami pszczoł, co przyczyniło się do leczenia wad wzroku u ludzi;
- odkrycie, że jaja pszczoł ustawicznie zmieniają swą wielkość w ciągu całego okresu inkubacji;
- odkrycie odmiennego zachowania higienicznego wolno żyjących gatunków pszczoł *A. dorsata* i *A. laboriosa*, polegającego na nieodkrywaniu komórek z martwym czerwiem, co zapobiega rozprzestrzenianiu się chorób i pasożytów;
- udowodnienie, że znamię weselne matki pszczelej pochodzi od 2 trutni;
- opisanie, które urwiska himalajskie pszczoła skalna *A. laboriosa* wybiera na miejsca gniazdowania i dlaczego.

Profesor dr hab. Jerzy Woyke opublikował aż 825 prac, z czego 503 stanowią oryginalne publikacje naukowe, pozostałe to książki oraz prace popularne. Jego prace są bardzo często cytowane. Pan Profesor był także promotorem 8 prac doktorskich, a także wielokrotnie recenzentem prac naukowych: doktoratów, habilitacji, wniosków o nadanie tytułu profesora, grantów, krajowych i zagranicznych artykułów. Profesor Jerzy Woyke jest jedyną osobą na świecie, która badała pszczoły aż w 24 krajach. Dłuższe kursy i wykłady prowadził na uniwersytetach w 11 krajach. Wykładał w 6 językach – angielskim, niemieckim, hiszpańskim, portugalskim, francuskim i rosyjskim.

Pan Profesor cieszy się dużym szacunkiem i poważaniem zarówno w Polsce, jak i na świecie. Jest laureatem 73 nagród, odznaczeń i wyróżnień, w tym 16 zagranicznych. W 2014 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej odznaczył Go Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski. Wcześniej został uhonorowany doktoratami honoris causa Akademii Rolniczej w Szczecinie (1998) i Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (2002).

dr hab. **Beata Madras-Majewska**, prof. nadzw. SGGW
Fotografie: dr hab. **Joanna Gruszczyńska**,
dr **Barbara Zajdel**

Wystawa w Ciechanowcu

W zimowe przedpołudnie 8 lutego 2017 roku w gościnnym i zaprzyjaźnionym z Uczelnią Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu otwarto wystawę jubileuszową „SGGW wczoraj i dziś. Dwa wieki tradycji”, przygotowaną przez Muzeum SGGW.

W uroczystości wzięła udział delegacja naszej Uczelni: prorektor ds. nauki, prof. dr hab. Marian Binek, członkowie Senatu, przedstawiciele Rady ds. Muzeum SGGW, członkowie Stowarzyszenia Wychowanków SGGW oraz pracownicy Biblioteki Głównej i Muzeum. Wśród gości wernisażu obecni byli również przedstawiciele lokalnych władz samorządowych, pracownicy Muzeum Rolnictwa, a także liczna grupa uczniów z miejscowego liceum.

Uroczystość otworzyła mgr Dorota Łapiak, dyrektor Muzeum Rolnictwa, która po ciepłych słowach powitania skierowanych do gości przybyłych z Warszawy nawiązała do doskonałej i niezwykle owocnej współpracy między ciechanowieckim Muzeum i Uczelnią, trwającej już od ponad 30 lat. Podkreśliła wkład wielu profesorów SGGW, którzy przyczynili się do rozwoju placówki, ze szczególnym uwzględnieniem osoby prof. dr hab. Czesława Waszkiewicza, emerytowanego profesora Katedry Maszyn Rolniczych i Leśnych na Wydziale Inżynierii Produkcji, członka rad naukowych obydwu muzeów oraz honorowego obywatela

Ciechanowca. Wśród osób szczególnie zasłużonych wymieniła także prof. dr. hab. Jana Tropiłę, emerytowanego profesora Wydziału Medycyny Weterynaryjnej i twórcę tamtejszych zbiorów Muzeum Weterynarii. Pani Dyrektor odniosła się również do dobrej współpracy z Muzeum SGGW, które wcześniej gościło wystawę jubileuszową przygotowaną z okazji 50-lecia Muzeum w Ciechanowcu, jak również wystawę prezentującą unikatową, jedyną w Polsce kolekcję pisanek.

Do tradycji przyjaznych stosunków między naszymi instytucjami odniósł się również prof. dr. hab. Marian Binek, podkreślając w swoim wystąpieniu wagę dobrych relacji. Wprowadzając w tematykę wystawy, odniósł się do znaczenia, jakie we współczesnym świecie mają wiedza oraz znajomość historii. Zwrócił uwagę, że „Dzisiejsza Szkoła

Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie jest spadkobierczynią wielkich idei Oświecenia oraz pracy u podstaw jego świątliwych przedstawicieli”. Przypomniał, że „z inicjatywy Stanisława Staszica i Stanisława Kostki Potockiego, dekretem cara Aleksandra I z 8 października 1816 roku została powołana Szkoła Agronomiczna w Marymoncie, przekształcona 4 lata później w bardziej prestiżowy Instytut Agronomiczny. W tym samym czasie, również w wyniku zaangażowania Staszica, powołano do życia Uniwersytet Warszawski”. Odnosząc się do otwieranej właśnie wystawy, Pan Rektor podkreślił, że ukazuje ona, „jak za sprawą wielu oddanych i zaangażowanych ludzi SGGW przebyła 200-letnią drogę do czasów współczesnych, do uniwersytetu nauk o życiu”.

Ważnym momentem oficjalnej części uroczystości było wręczenie przez prof. dr. hab. Mariana Binka w imieniu władz Uczelni Medalu 200-lecia „Od Instytutu Agronomicznego w Marymoncie do Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie” Pani Dyrektor Dorocie Łapiak.

Ważnym akcentem uroczystości było przekazanie Muzeum Rolnictwa przez Pana Rektora kopii historycznego łańcucha dziekańskiego Wydziału Weterynaryjnego Uniwersytetu Warszawskiego, którym zgodnie z tradycją posługują się obecnie dziekani Wydziału Medycyny Weterynaryjnej SGGW. Dar ten trafił do zbiorów Muzeum Weterynarii.

Na koniec goście wernisażu zostali zaproszeni do wspólnie odwiedzić nową salę ekspozycyjną Muzeum, gdzie mogli obejrzeć wystawę prezentującą dwa wieki tradycji SGGW. Dzięki uprzejmości gospodarzy wystawa została uzupełniona o obiekty etnograficzne i tkaniny ludowe ze zbiorów ciechanowieckiego Muzeum.

Opracowanie: Muzeum SGGW

Z okazji ubiegłorocznych uroczystości związanych z 200-leciem naszej Uczelni warto przypomnieć młodemu pokoleniom jej absolwentów historię insygniów dziekana Wydziału Medycyny Weterynaryjnej SGGW.

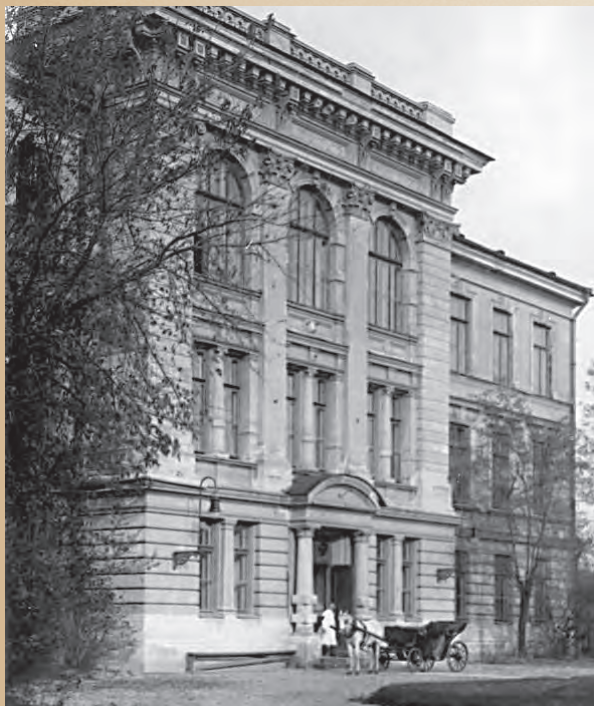
Insygnia to zewnętrzne oznaki i godła władzy, dostojności, zasług stanu, piastowanego urzędu. W uczelniach akademickich stanowią je: berła, łańcuchy, pierścienie, laski pedlowskie, herby, pieczęcie, medale i inne odznaki. Insygnia akademickie były powszechnie stosowane w całej Europie jako oznaki niezawisłości, jaką uniwersytety wywalczyły sobie w średniowieczu.

Początkowo tylko rektorzy posiadali oznaki swojej godności (berła), później mieli je dziekani (łańcuchy), wreszcie doktorzy (pierścienie). W XIX w. godłem dziekanów poza łańcuchami stały się także berła [1]. Najstarszym berłem uniwersyteckim na świecie jest berło pochodzące z XV w. ofiarowane przez królową Jadwigę Wszechnicy Krakowskiej [1, 2]. W Polsce do najcenniejszych należy łańcuch – dar Aleksandry Mazowieckiej, siostry Jagielły. Jest to wspaniałe dzieło sztuki złotniczej pochodzące z V lub VI w. Warto wspomnieć, że do najcenniejszych pierścieni w zbiorach Uniwersytetu Jagiellońskiego należy turecki pierścień Wielkiego Wezyra zdobyty pod Wiedniem w 1683 r. Uniwersytety w okresie średniowiecza cieszyły się dużą niezależnością profesorów, uczniów i budynków. Owa wolność uczenia i sądenia przyciągała ludzi [2].

Jak powiada prof. Karol Estreicher o profesorach Uniwersytetu Jagiellońskiego: *Bywali bogaci, bywali ubodzy duchem między profesorami z zaletami i wadami ludzkimi, jak w każdym środowisku. Tworzyli inteligencję naukową pochodzenia ludowego i mieszczańskiego.* „Nie mnie się kłaniacie Wadowicie – ale tobie aksamicie” – powiedział kiedyś Marcin z Wadowic, gdy szedł w todzie rektora i ludzie pozdrawiali go z szacunkiem [2]. Insygnia rektorskie czy dziekańskie należy traktować jako symbole niezależności i atrybuty powagi przynależne osobom, które z racji swej wiedzy i urzędu są upoważnione do posługiwania się tymi oznakami. Dlatego dla symboli tych powinniśmy mieć szczególnie szacunek.

16 października 1927 r. w auli Uniwersytetu Warszawskiego w Pałacu Kazimierzowskim uroczystie inaugurowano działalność Wydziału Weterynaryjnego UW, lekarze weterynarii ofiarowali Wydziałowi insygnia dziekańskie – łańcuch i berło. Składając insygnia na ręce JM ks. rektora prof. Antoniego Szlagowskiego, dr Jan Kiszkiel powiedział: *W doniosłym dniu utrwalenia bytu uczelni weterynaryjnej w stolicy Odrodzonej Polski, w imieniu polskich lekarzy weterynaryjnych, razem z życzeniami owocnej pracy na pożytek Państwa i chwałę*

Historia insygniów dziekana Wydziału Medycyny Weterynaryjnej SGGW

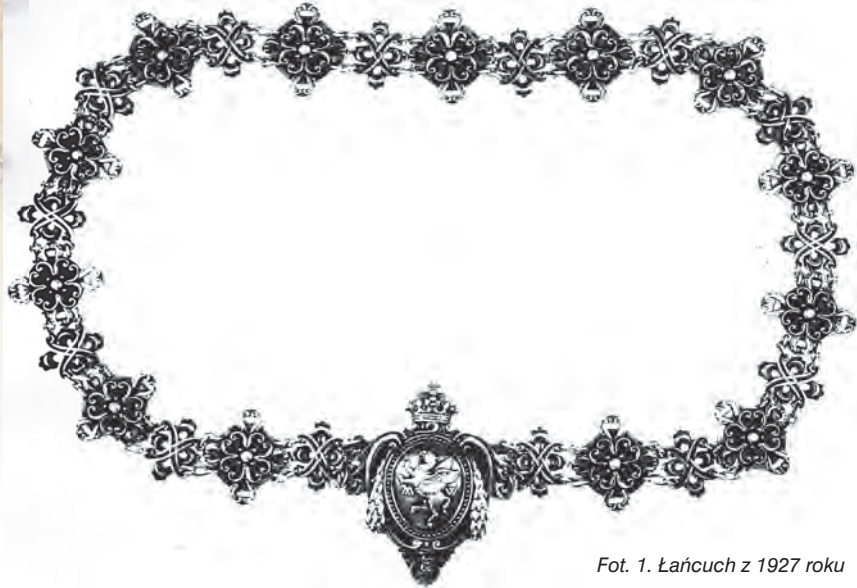
Gmach Wydziału Weterynaryjnego Uniwersytetu Warszawskiego (Narodowe Archiwum Cyfrowe)

JM Rektor Uniwersytetu Warszawskiego ks. prof. dr Antoni Szlagowski poprowadził w 1927 roku uroczystą inaugurację nowo powstałego Wydziału Weterynaryjnego (Narodowe Archiwum Cyfrowe)

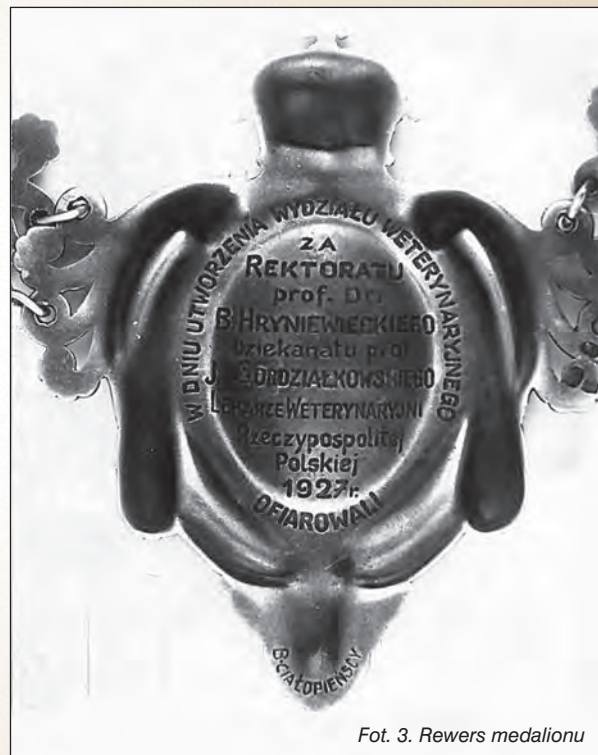
Pierwszym dziekanem Wydziału Weterynaryjnego Uniwersytetu Warszawskiego został prof. mgr nauk wet. Jan Gordziałkowski (Narodowe Archiwum Cyfrowe)

Fot. 1. Łańcuch z 1927 roku

Fot. 2. Awers medalionu

Fot. 3. Rewers medalionu

nauki polskiej, składamy skromny dar w postaci insygniów dla Wydziału Weterynaryjnego i ślubujemy zawsze serdecznie interesować się jego działalnością i w razie potrzeby przyjąć mu z pomocą [3]. Następnie łańcuch i berło przekazano dziekanowi, prof. Janowi Gordziałkowskiemu. Insygnia te zostały wykonane z wielkim kunsztem w Pracowni Braci Łopieńskich w Warszawie. Łańcuch (fot. 1) składa się ze wspinalie ozdobionych ogniw u dołu połączonych medalionem zwieńczonym koroną. Na medalionie w formie płaskorzeźby umieszczono sylwetkę pół orła i pół konia (projektant tego łańcucha, którego nazwiska niestety nie znamy, postać tę

nazwał hipogryfem). U dołu medalionu umieszczono syrenkę – herb Warszawy (fot. 2). Na odwrocie medalionu wygrawerowano napis „W dniu utworzenia Wydziału Weterynaryjnego za Rektoratu prof. dr. B. Hryniewieckiego Dziekanatu prof. J. Gordziałkowskiego Lekarzy Weterynaryjni Rzeczypospolitej Polskiej 1927 r. ofiarowali”. Poniżej tej fundacyjnej inskrypcji umieszczono napis „B-cia Łopieńscy” (fot. 3). Berło (fot. 4) o pięknej smukłej linii na szczycie ozdobiono koroną. Często herby uniwersyteckie, jak nasz wydziałowy z łańcucha dziekańskiego, zdobiła korona, która w heraldycznej symbolice jest znamiem niezależności. Podobnie herb Uniwersytetu

Fot. 4. Berło z 1927 roku

Jagiellońskiego zwieńczony jest koroną, która oznaczała, że uniwersytet jest królewski, czyli państwowy, a nie biskupi, miejski czy krajowy, że jest niejako niezależny od lokalnej władzy [2]. Te średniowieczne symbole przyjęto również w czasach współczesnych. Insignia dziekańskie owoce służyły Wydziałowi Weterynaryjnemu w Warszawie do wybuchu wojny w 1939 r. dodając splendoru uroczystościom wydziałowym.

Fot. 5. Łańcuch Wydziału Weterynaryjnego, który wszedł w skład SGGW w 1952 roku

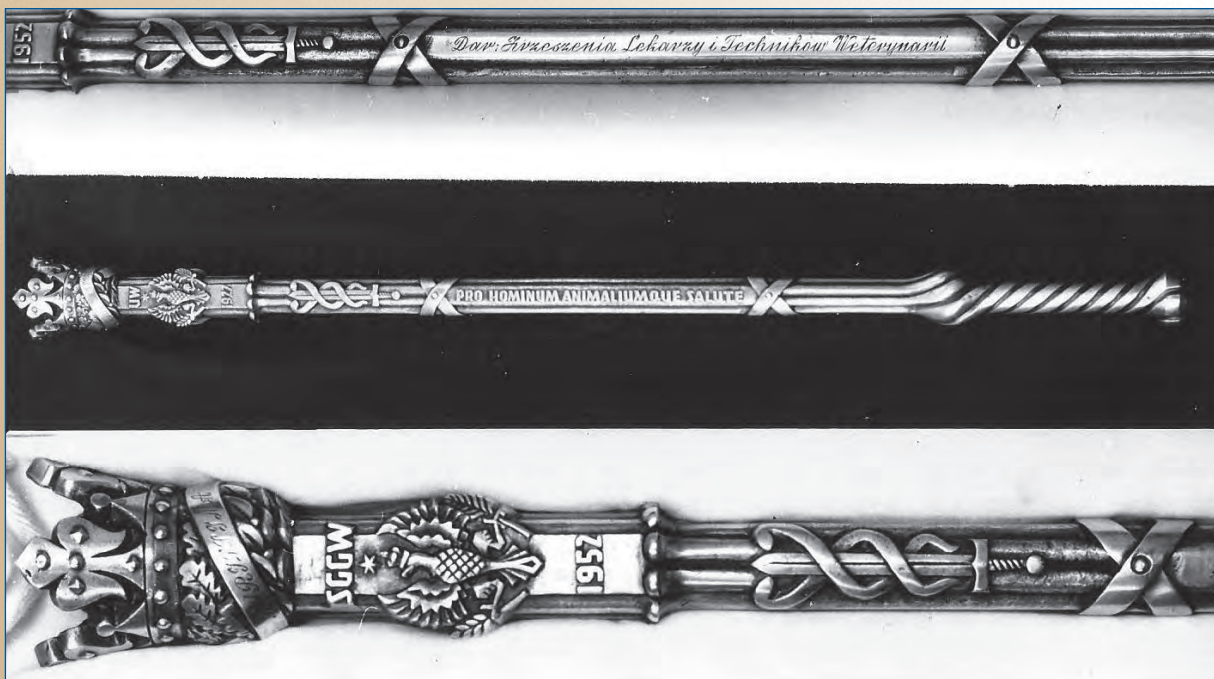
Po wojnie wśród pracowników Wydziału Weterynaryjnego UW panowało przekonanie, że piękne insygnia dziekańskie bezpowrotnie zaginęły w czasie II wojny światowej. Pogłębiła to przekonanie podana przez płk. dr. K. Millaka informacja [3, s. 148], że „Insignia Wydziału Weterynaryjnego Uniwersytetu Warszawskiego – łańcuch dziekański i berło wydziałowe ofiarowane w 1927 r. Wydziałowi przez lekarzy weterynaryjnych Rzeczypospolitej Polskiej – uległy we wrześniu 1939 r. zniszczeniu, łącznie z insygniami innych wydziałów, na terenie Pałacu Kazimierzowskiego”.

W 1952 r. Wydział Weterynaryjny wszedł w skład SGGW i wraz z innymi wydziałami tej uczelni uzyskał łańcuch, który w skromniejszej formie przypominał łańcuch przedwojenny (fot. 5). Na początku lat osiemdziesiątych dowiedziałem się od mojego kierownika Katedry prof. dr. hab. Marcina Szulca, że insygnia ocalały i używane są przez jeden z wydziałów UW.

W styczniu 1982 r. dzięki uprzejmości pracowników Uniwersytetu Warszawskiego mogłem podziwiać ocalały piękny łańcuch. Berła niestety nie udało się odnaleźć. Po zawiadomieniu dziekana naszego Wydziału najpierw z dziekanem prof. dr. hab. Jerzym Kitą, a następnie z prodziekanem ds. naukowych doc. dr. hab. Włodzimierzem Klucińskim uczestniczyłem w pertraktacjach z władzami wydziału, przez który łańcuch był używany. Ważnym momentem w tych staraniach było następujące wydarzenie. Pani Rektor prof. dr. hab. Maria J. Radomska zaszczyliła swoją obecnością wydziałową inaugurację roku akademickiego, na której miałem wykład o historii Wydziału i wspomniałem o losach insygniów dziekańskich. Pani Rektor zainteresowała się tą sprawą i wysłała do władz Uniwersytetu pismo, które stało się przełomowe w naszych staraniach o odzyskanie łańcucha.

Dnia 24 września 1986 r. łańcuch został przekazany przez władze jednego z wydziałów UW prodziekanowi doc. dr. hab. Waldemarowi Pilarskiemu. W dniu 26 września 1986 r. po raz pierwszy po II wojnie światowej dziekan Wydziału Weterynaryjnego prof. dr. hab. Jerzy Kita wystąpił w łańcuchu z 1927 r. w czasie uroczystości jubileuszowych związanych ze 170. rocznicą powołania do życia Instytutu Agronomicznego w Marymoncie – protoplasty SGGW. Następnie łańcuch został wystawiony na Radzie Wydziału Weterynaryjnego 6 paździer-

Fot. 6. Zrekonstruowane berło z 1927 roku

nika 1986 r. podczas rozpoczęcia kadencji przez nowego dziekana doc. dr. hab. Włodzimierza Klucińskiego.

Insygnia dziekańskie należy traktować nie tylko jako symbole godności dziekana, ale również jako symbole ciągłości tradycji i działalności naszego Wydziału. Dlatego trudno było pogodzić się z brakiem zaginionego w czasie wojny berła. Nadarzyła się jednak okazja do jego odtworzenia. Stał się nią jubileusz 150. rocznicy utworzenia Szkoły Weterynaryjnej w Królestwie Polskim, który uroczystie obchodzono w dniach 21–23 czerwca 1990 r. na Wydziale Weterynaryjnym SGGW.

O rekonstrukcję berła zadbało Zrzeszenie Lekarzy i Techników Weterynarii (ZLiTWet), które zgromadziło na ten cel fundusze z darów członków Zrzeszenia, wychowanków Wydziału, oraz instytucji. Szczególne zasługi w gromadzeniu funduszy i załatwianiu formalności związanych z wykonaniem berła ma pełnomocnik Zrzeszenia lek. wet. Adam Schönthaler. Berło zostało odtworzone przez artystę rzeźbiarza Edwarda Gorola według wzoru z 1927 r., jednak z pewnymi modyfikacjami. Jest ono wykonane z brązu posrebrzanego. Jego wysokość wynosi około 75 cm, a masa około 2,9 kg. Berło (fot. 6) u góry ma koronę osadzoną na pęku liści dębowych owiniętych szarfą, na której umieszczono napis „Natura Veritas Purissima” (Natura najczystsza prawda). Poniżej głowicy berła z jednej strony umieszczono litery UW, pod którymi znajduje się orzeł w koronie z gałęzią lauru w jednym i gałęzią palmy w drugim szponie. Pod orłem jest liczba 1927 (rok utworzenia Wydziału Weterynaryjnego UW), a niżej obosieczny miecz z dwoma oplatającymi go węzami, symbolizujący walkę lekarzy weterynarii z zarazami ludzi i zwierząt. Poniżej na tronie berła umieszczono zaproponowaną przez doc. dr. hab. Franciszka Kobryńczuka sentencję „PRO HOMINUM ANIMALIUMQUE SALUTE” (Dla zdrowia ludzi i zwierząt).

Po drugiej stronie berła pod głowicą znajdują się litery SGGW, a pod nimi jak opisany wyżej orzeł. Pod nim liczba 1952 (rok przyłączenia Wydziału Weterynaryjnego do SGGW), niżej miecz z dwoma węzami. Poniżej na tronie berła umieszczono inskrypcję „Dar Zrzeszenia Lekarzy i Techników Weterynarii” (fot. 6), na tronie umieszczono również nazwiska wyróżniających się fundatorów: Jerzy Harland, Pfizer – Andrzej Zarębski. Znajdują się tam również informacje o miejscu i roku odtworzenia berła „Warszawa 1990” oraz nazwisko projektanta i wykonawcy „Wyk. E. Gorol”.

21 czerwca 1990 r., w pierwszym dniu uroczystości jubileuszowych związanych ze 150. rocznicą utworzenia Szkoły Weterynaryjnej w Warszawie, w kościele św. Katarzyny na Służewie ksiądz proboszcz Józef R. Maj odprawił Mszę Świętą w intencji profesorów i wychowanków warszawskiej uczelni weterynaryjnej. W czasie tego podniosłego nabożeń-

Fot. 7. Poświęcenie berła 21 czerwca 1990 roku

Fot. 8. Przekazanie berła rektorowi SGGW-AR prof. Wiesławowi Barejowi 22 czerwca 1990 roku

stwa zostało poświęcone berło (fot. 7). W dniu 22 czerwca 1990 r. w Auli Kolumnowej SGGW przy ul. Rakowieckiej 26/30 podczas centralnych uroczystości jubileuszowych prezes Zrzeszenia Lekarzy i Techników Weterynarii lek. wet. Stanisław Śliwa w swoim wystąpieniu przypomniał historię insygniów dziekańskich. Następnie odtworzone berło zostało uroczystie wniesione na salę obrad przez lek. wet. A. Schönthalera. Wszyscy zgromadzeni w ciszy i skupieniu stojąc wyrażali swój szacunek dla symbolu odtworzonego po latach wojny. Berło zostało przekazane prezesowi ZLiTWet. Ten z kolei wręczył je JM Rektorowi SGGW-AR prof. Wiesławowi Barejowi (fot. 8), który złożył je na ręce dziekana Wydziału Weterynaryjnego doc. dr. hab. Włodzimierza Klucińskiego. Po odśpiewaniu przez chór pieśni *Gaude Mater Polonia* (Raduj się, matko Polsko) dziekan podziękował za piękny dar członkom ZLiTWet i wszystkim osobom, które przyczyniły się do odtworzenia berła [4].

Tak po wielu latach historyczne insygnia dziekańskie w komplecie powróciły na Wydział Weterynaryjny SGGW-AR i do dzisiaj owocnie służą Wydziałowi Medycyny Weterynaryjnej SGGW.

Wychowankowie Wydziału, wierni tradycji tej jednej z najstarszych warszawskich uczelni, zadbałi o to, by to, co zniszczyła wojna i utracono po niej, zostało odtworzone i powróciło do prawowitego właściciela. Czynili to w poczuciu jedności oraz odpowiedzialności za los Wydziału z nadzieją na owocną przyszłość naszej *Alma Mater* (Matki karmicielki) – Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Piśmiennictwo

1. Celma-Panek J.: Akademickie zwyczaje – ceremoniał, insygnia. Warszawa Akademia Medyczna 1979.
2. Estreicher K.: Collegium Maius Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, dzieje, obyczaje, zbiory. Interpress 1971.
3. Millak K.: Uczelnia Weterynaryjna w Warszawie 1840–1965. PWRiL 1965.
4. Tropiło J.: Historia insygniów Wydziału Weterynaryjnego Uniwersytetu Warszawskiego i SGGW-AR. Życie Wet. 1991, 66(3), 55–58.

Jan Tropiło
jatrop@op.pl

Zdjęcia: Jacek Krzemiński

Książka, która przejdzie do historii

Pod koniec 2016 roku ukazała się napisana przez profesora Tomasza Majewskiego książka zatytułowana „Dzieje poznania chorób roślin w Polsce”. Książka ta została wydana przez Wydawnictwo SGGW wspólnie z Instytutem Historii Nauki PAN. Edytorsko jest to dzieło bardzo udane. Książka jest obszerna, bo łącznie z bogatą bibliografią (wykaz źródeł obejmuje prawie 30 stron) i dwoma skorowidzami (nazw patogenów i nazwisk) liczy 638 stron.

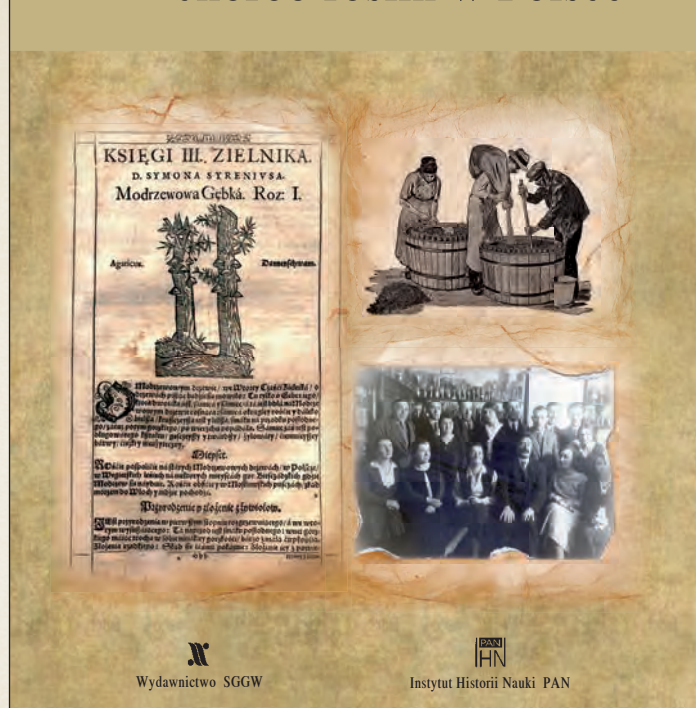
Autor, prof. dr hab. Tomasz Majewski był nauczycielem akademickim w Katedrze Fitopatologii SGGW w latach 1990–2006, ale Jego związki z naszą Uczelnią są o wiele starsze. Tomasz Majewski jest synem profesora Franciszka Majewskiego (1902–1962), długoletniego (1939–1962) kierownika Zakładu (później Katedry) Uprawy i Nawożenia Roli na Wydziale Ogrodniczym SGGW, dziekana (1953–1954) tego Wydziału i współredaktora (z prof. Antonim Żabko-Potopowiczem) wydanej w 1958 roku dwutomowej Księgi Pamiątkowej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego obejmującej lata 1906–1956. Sam Tomasz Majewski był w latach 1963 i 1964 doktorantem w Katedrze Fitopatologii SGGW, ale wrócił do swych silniejszych wówczas zainteresowań mykologicznych i botanicznych. Nadal jednak ściśle współpracował z prof. Józefem Kochmanem, ówczesnym kierownikiem Katedry Fitopatologii SGGW, przyczyniając się walcie do powstania monograficznych opracowań ważnych grup grzybów (*Pero­nosporales* i *Uredinales*) oraz bogatego, cennego i znanego na świecie zbioru *Mycotheca Polonica*.

Profesor Tomasz Majewski wrócił jednak do Katedry Fitopatologii w 1990 roku i pracował tam aż do przejścia na emeryturę (2006). Poza pracami mykologicznymi (głównie workowce z rzędu *Laboulbeniales*) i fitopatologicznymi (choroby roślin na terenie parków narodowych i innych obszarów chronionej przyrody) poświęcił się historii botaniki, mykologii i fitopatologii. Książka „Dzieje poznania chorób roślin w Polsce” jest wynikiem zainteresowań w tym właśnie, trzecim nurcie, w którym ma znaczący dorobek w postaci licznych publikowanych prac naukowych opisujących działalność różnych ludzi oraz placówek naukowych i zespołów badawczych reprezentujących te dziedziny. Był członkiem Komitetu Historii Nauki i Techniki PAN. Jako Autor omawianej książki posiada więc wybitne kwalifikacje.

Tytuł książki bardzo trafnie oddaje jej treść. Autor mógł wybrać bardziej ambitnie brzmiący tytuł, na przykład „Historia fitopatologii polskiej”. Jednak słowo „dzieje” lepiej oddaje zawartość dzieła, zwłaszcza jego części odnoszących się do wcześniejszych okresów. Termin „fitopatologia” pojawił się w literaturze naukowej parę wieków później niż okres, do którego sięgają opisywane przez profesora Majewskiego dzieje poznawania chorób roślin – ich znaczenia gospodarczego i przyrodniczego, a wreszcie ich natury. Może najwięcej wątpliwości, zwłaszcza u ludzi bardzo formalistycznie postrzegających rzeczywistość, może wzbudzić końcówka tytułu – „...w Polsce”. Trzeci rozdział książki traktuje o latach 1795–1918, kiedy to Polski nie było na mapach Europy. Były jednak ziemie, które z dawna

Tomasz Majewski

Dzieje poznania chorób roślin w Polsce

należały do Polski lub Rzeczypospolitej Obojga Narodów, i byli Polacy, którzy wówczas zaczynali lub rozwijali swoje kariery, a ich nazwiska – Józef Trzebiński, Szczęsny Kudelka, Ludwik Garbowski, Wincenty Siemaszko – to nazwiska ludzi, którzy dali początek polskiej fitopatologii jako nauce.

Pierwsza pisemna wzmianka o chorobie pszenicy nazywanej śniecią, jaką udało się Autorowi książki wytropić, pochodzi z „Kronik” Jana Długosza i odnosi się do połowy XV wieku. Aż do ostatniej ćwierci XVIII wieku w pisanych po łacinie lub po polsku dziełach odnoszących się do rolnictwa znaleźć można tylko sporadyczne wzmianki o różnych chorobach roślin. Dopiero trzytomowe dzieło księdza Krzysztofa Kluka, proboszcza w Ciechanowcu, wydawane w latach 1777–1779 przynosi obszerniejsze opisy chorób roślin oraz pouczenia, jak należy sobie z nimi radzić. Informacje o tych pierwszych wzmiankach dotyczących chorób roślin znaleźć można w II rozdziale omawianej książki. Rozdział I – „Zarys ogólnej historii fitopatologii” – stanowi tło omawianych tu dziejów postępu wiedzy o chorobach roślin w Polsce. Rozdział III omawia lata rozbiorowe 1795–1918. Rozdział IV jest relacją z tzw. okresu międzywojennego 1918–1939. W rozdziale V przedstawiono bolesne straty, jakie ponieśliśmy w czasie II wojny światowej i wreszcie rozdział VI jest relacją ze współ-

czesnych dziejów polskiej fitopatologii (lata 1945–1990). Profesor Majewski we wstępie pisze wyraźnie, że jego relacja kończy się na 1990 roku, choć w tekście książki odwołuje się czasem do późniejszych wydarzeń, a bibliografia uwzględnia niektóre później publikowane pozycje.

W kolejnych rozdziałach książki Autor przedstawia krótko sylwetki i dokonania fitopatologów polskiego pochodzenia pracujących jednak na emigracji (rozdział VII) oraz stan i rozwój badań i działań dotyczących chorób roślin na terenach, które po II wojnie światowej określano jako Ziemia Odzyskane (rozdział VIII). Jest to, oczywiście, relacja z badań niemieckich naukowców i poczynań niemieckiej administracji, uzasadniona jednak tym, że sztucznym zabiegiem byłoby przedstawianie współczesnego (po 1945 roku) stanu tej dziedziny na tych terenach w całkowitym oderwaniu od czasów wcześniejszych.

W kolejnym, IX rozdziale książki („Najważniejsze zagadnienia polskiej fitopatologii”) prof. Majewski relacjonuje postęp wiedzy o wybranych chorobach lub grupach chorób albo też grupach patogenów roślin. Końcowe części tego rozdziału poświęcone są zagadnieniom rejestracji chorób roślin oraz ich zwalczania, a także prezentują czasopisma (naukowe i popularzatorskie), w których publikowano teksty fitopatologiczne,

akty prawne z dziedziny rolnictwa i ochrony roślin (włącznie z listami kwarantannowymi) oraz podręczniki fitopatologii i ochrony roślin. Dalsze części książki to chronologicznie uporządkowany wykaz wybranych publikacji fitopatologicznych, wykaz źródeł wykorzystanych w książce oraz dwa skorowidze – nazw patogenów i nazwisk.

Wielką zaletą książki jest to, że jej Autor nie ograniczył się do zrelacjonowania postępów badań naukowych nad chorobami roślin. Znajdziemy tam również informacje o nauczaniu o chorobach roślin na różnych poziomach, zarówno w szkołach, które dziś określibyśmy jako średnie szkoły zawodowe, jak i na poziomie akademickim. Autor książki przytacza też liczne przykłady, niekiedy łącznie z ilustracjami, zalecanych i wykonywanych praktycznie zabiegów ochrony roślin. Omawia także starannie organizację służb ochrony roślin oraz administracyjne organy państwowe i samorządowe, które w różnych okresach zajmowały się administrowaniem ochroną roślin. Zainteresowany czytelnik znajdzie tam także informacje o działalności towarzystw i stowarzyszeń naukowych i zawodowych zajmujących się ochroną roślin wraz z danymi o zjazdach i konferencjach naukowych fitopatologów i praktyków, również w skali międzynarodowej (międzynarodowe kongresy fitopatologiczne i kongresy ochrony roślin). Jednym słowem, książka profesora Tomasza Majewskiego „Dzieje poznania chorób roślin w Polsce” jest istną kopalnią rzetelnej wiedzy

o rozwoju tej dziedziny nauki i praktyki rolniczej w dziejach. Jestem pewien, że nawet doświadczeni fitopatolodzy znajdą w niej mnóstwo nowych dla nich, interesujących i pożytecznych informacji. Podziwiać trzeba determinację i wytrwałość, z jaką Autor książki przez lata prowadził kwerendy różnych bibliotek oraz innych zbiorów, a jednocześnie podziw budzą Jego kompetencje jako fitopatologa i historyka. A pracownicy SGGW, nie tylko nieliczni fitopatolodzy, też mogą znaleźć w tej książce wiele interesujących informacji, nie mówiąc o tym, że to właśnie w naszej Uczelni powstał w 1921 roku pierwszy w Polsce i jedyny aż do 1945 roku Zakład Fitopatologii. Zespoły pracujące w tym Zakładzie (później Katedrze) wniosły znaczący wkład w badania nad chorobami roślin.

Na koniec trzeba powiedzieć jeszcze jedno. Książka profesora Tomasza Majewskiego, choć tak obszerna i opisująca tak poważne, a czasem skomplikowane kwestie, nie jest z pewnością klasyczną „cegłą”. Napisana jest z polotem, językiem bardzo poprawnym, a jednocześnie żywym i stylem, przy którym czytanie jest przyjemnością, a nie ciężką pracą.

prof. dr hab. **Selim Kryczyński**
emerytowany profesor
Katedry Fitopatologii SGGW

Z bieżącej działalności

Od grudnia 2016 r. do końca marca 2017 r. Zarząd Stowarzyszenia odbył 3 zebrania. W grudniu odbyło się tradycyjne spotkanie opłatkowe, wzięli w nim udział przedstawiciele nowych i poprzednich władz Uczelni. Obecny był także ksiądz prałat Bogdan Bartołd – proboszcz Parafii św. Jana Chrzciciela w Warszawie.

* * *

Uczestnictwo w wydarzeniach rocznicowych i kulturalnych:

- 8 listopada 2016 r. odwiedziliśmy Zakład „Roja” w Regnowie – samym centrum zagłębia sadowniczego w Polsce. Jest to jeden z największych producentów jabłek w Polsce, reprezentowany przez Grupę „Roja” założoną w 2010 r. Obecnie tworzy ją 53 producentów, mających razem ponad 1000 ha sadów. O produkcji i sprzedaży opowiedział nam absolwent Wydziału Ogrodniczego SGGW, były wicepremier Roman Jagieliński;
- 13 grudnia 2016 r. w związku z 35. rocznicą wprowadzenia stanu wojennego przedstawiciele NSZZ „Solidarność” SGGW i naszego Stowarzyszenia złożyli kwiaty pod pamiątkową tablicą w I Pawilonie przy ul. Rakowieckiej;
- tuż przed Bożym Narodzeniem członkowie Stowarzyszenia uczestniczyli w świątecznym koncercie kameralnym studentów Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie;
- w Centralnej Bibliotece Rolniczej obejrzelśmy spektakl pt. „W imię Ojca i Cara” w wykonaniu grupy teatralnej (trzyosobowy zespół nauczycieli) „Rzeczpospolita Apostolska” z Ostrowi Mazowieckiej. Jego tematem jest powstanie styczniowe.

Opracowała **Hanna Legutowska**

Zakład „Roja” w Regnowie – centrum zagłębia sadowniczego w Polsce i jeden z największych producentów jabłek

SPIS TREŚCI

KRONIKA WYDARZEŃ

Akademicka uroczystość

Przemówienie JM Rektora prof. dr. hab. Wiesława Bielawskiego	1
Odnaczenia państwowe i resortowe	4
Złoty Krzyż Zasługi	6
Srebrny Krzyż Zasługi	6
Medal Złoty za Długoletnią Służbę	6
Medal Srebrny za Długoletnią Służbę	7
Medal Brązowy za Długoletnią Służbę	7
Medal Komisji Edukacji Narodowej	8
Odznaka Honorowa „Zasłużony dla Rolnictwa”	9
Odznaka Honorowa „Za Zasługi dla SGGW”	9
Doktorzy habilitowani	10
Nowo promowani doktorzy	11
Pracownicy SGGW pomagają w Tanzanii	13

JUBILEUSZE

65 lat Wydziału Nauk o Zwierzętach	16
Wystąpienie JM Rektora prof. dr. hab. Wiesława Bielawskiego	16
55 lat Wydziału Nauk o Żywności	20
Wystąpienie JM Rektora prof. dr. hab. Wiesława Bielawskiego	20
90 lat z pszczołami przez świat	24

Z KART HISTORII

Wystawa w Ciechanowcu	27
Historia insygniów dziekana Wydziału Medycyny Weterynaryjnej SGGW	30
Książka, która przejdzie do historii	34

STOWARZYSZENIE WYCHOWANKÓW SGGW

Z bieżącej działalności	36
-------------------------------	----

AGRICOLA

Pismo Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
Nr 97 – MAJ 2017

Redaktor naczelny: Teresa Zaniewska

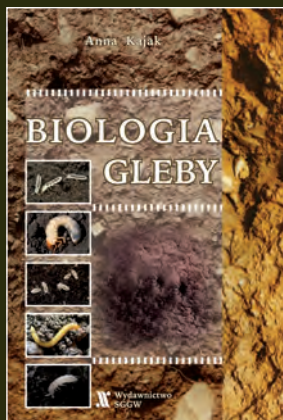
Zespół redakcyjny: Ewa Domańska-Ilkiewicz (grafik), Jan Kiryłow, Monika Kuźmicka, Irena Mioduszewska, Tomasz Ruchniewicz, Krzysztof Szwejk, Elżbieta Wojnarowska

Fotografie: Małgorzata Trzak, Wojciech Rozenek, autorzy artykułów, archiwum Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

ISSN 1640-4734. Druk: Agencja Reklamowo-Wydawnicza A. Grzegorzczak, www.grzeg.com.pl

Nakład: 1500 egz. Adres redakcji: wydawnictwo@sggw.pl, tel. 22 593 55 27

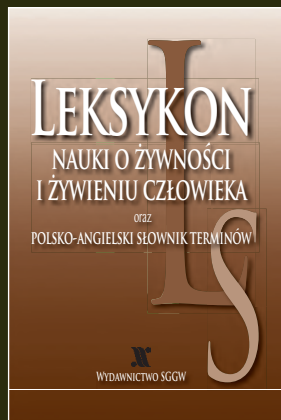
Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo skrótów i opracowania redakcyjnego tekstów przyjętych do druku.

242 s. 35 zł

572 s. 60 zł

528 s. 60 zł

268 s. 45 zł

540 s. 70 zł

284 s. 35 zł

Wydawnictwo SGGW

ul. Nowoursynowska 166, 02-787 Warszawa
tel. 22 593 55 20, 22 593 55 22, -25 (sprzedaż)
fax 22 593 55 21

e-mail: wydawnictwo@sggw.pl
Internet: www.wydawnictwosggw.pl

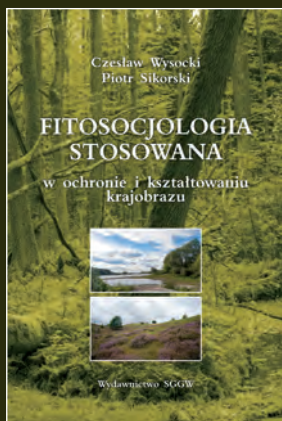
**Nasze publikacje oferujemy
w sprzedaży bezpośredniej i wysyłkowej**

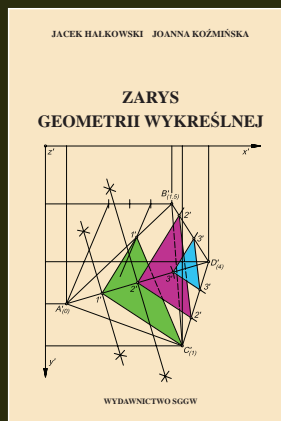
484 s. 80 zł

412 s. 40 zł

556 s. 60 zł

300 s. 40 zł

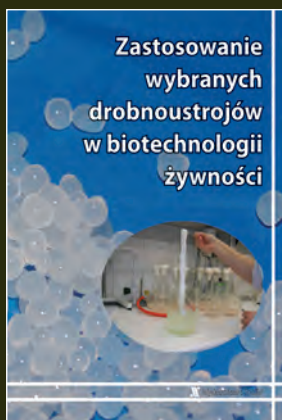
268 s. 35 zł

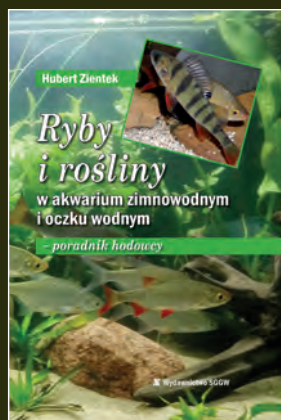
232 s. 35 zł

324 s. 40 zł

352 s. 40 zł

260 s. 50 zł

720 s. 90 zł

296 s. 40 zł

